

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS
2024:602) om vilka yrkeskunskaper som krävs
för att undervisa i ett yrkesämne;**

SKOLFS

ÅÅÅÅ:NN

Utkom från trycket
den

beslutade den dd mm åå.

Med stöd av 2 kap. 26 och 29 §§ förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och forskollärare föreskriver Skolverket att bilaga 1 och 2 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2024:602) om vilka yrkeskunskaper som krävs för att undervisa i ett yrkesämne ska ha följande lydelse.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2026.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

Relevanta yrkeskunskaper för yrkesämnena i gymnasieskolan

Ämnet administration

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om administrativa arbetsuppgifter, rutiner och funktioner samt organisation och arbetsformer inom minst en typ av verksamhetsområde, om de programvaror som används i olika administrativa och kommunikativa arbetsuppgifter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda etiska kraven samt de fastställda kvalitets- och miljökraven) avseende administrativt arbete inom minst en typ av verksamhetsområde enligt lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet affärskommunikation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skriftlig och muntlig kommunikation och kommunikationsmönster i affärssammanhang, om affärsspråk som kommunikationsmedel, om hur språket utformas och anpassas till ändamålet och mottagaren samt om metoder för omvärldsbevakning inom affärsvärlden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom olika typer av affärskommunikation enligt lagar och andra bestämmelser inom framställning av affärsdokument och informations- och presentationsmaterial samt inom omvärldsbevakning i affärssammanhang.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet aktiviteter och upplevelser

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att leda och organisera aktiviteter samt om värdskap.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om yrkesroller, aktörer och arbetsuppgifter inom aktivitetsledaryrket.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisation, information och utvärdering av aktiviteter och värdskap i aktivitetsledaryrket.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

¹ Senaste lydelse SKOLFS 2025:142.

Ämnet aktivitetsledarskap

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ledarskap i minst en pedagogisk verksamhet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhetskraven) i minst en pedagogisk verksamhet och dess aktiviteter, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet akut omhändertagande

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om akut omhändertagande vid sjukdomar och olycksfall, om smärta och smärtbehandling, första hjälpen och hjärt-lungräddning, reaktioner i krissituationer samt om olycksplatsarbetets organisation.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom räddningstjänsten med hjälp av medicinteknisk utrustning och digitala hjälpmedel (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) vid sjukdomar och olycksfall, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med människor i svåra situationer.

Ämnet allmän järnvägsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett teknik- och anläggningssystem som finns inom järnvägsbranschen samt om begrepp, standarder, föreskrifter och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) såsom att läsa och tolka ritningar och andra dokument samt dokumentera, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet anatomi och fysiologi

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om människokroppens anatomi och fysiologi och dess normala fysiska utveckling, läkemedel och läkemedelsanvändning samt om användning av medicinsk terminologi.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mikroorganismer och deras spridningsvägar, förhindrande av smittspridning samt om kroppens försvarssystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitets-

kraven) rörande läkemedelsberäkning utifrån de lagar och andra bestämmelser som reglerar läkemedelshandling.

Ämnet anläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett yrke inom anläggning till exempel inom grundläggning, vägbyggnad, vägunderhåll, stensättning och ledningsbyggnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för det aktuella yrket samt om, jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom anläggningsarbete, till exempel grundläggning, vägbyggnad, vägunderhåll, stensättning och ledningsbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet anläggningsförare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körteknik, arbetssätt och fordonsvård av ett eller flera av fordonsslagen bandschaktare, hjullastare, grävmaskiner eller väghyvel.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur modern kommunikationsutrustning används vid grundläggning, vägbyggnad, vägunderhåll, stensättning eller ledningsbyggnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för det aktuella yrket samt om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom körteknik, arbetssätt och fordonsvård för aktuellt fordonsslag, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet anläggningsmaskinsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika redskap och tillägsutrustningar för anläggningsmaskiner och olika maskinstyrningssystem samt deras specifika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, felsökning och reparation av redskap och tillägsutrustningar för anläggningsmaskiner samt felsökning, reparation och kalibrering av maskinstyrningssystem.

Ämnet ATV- och motorcykelteknik

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om motorcyklar eller ATV och motorcyklar, deras olika system och komponenter samt deras olika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll, felsökning och reparation av olika motorcyklar eller ATV och motorcyklar samt deras tilläggsutrustning.

Ämnet automationsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion och principer för minst en typ av automatiserat system, om de standarder och begrepp som används samt om de risker som finns vid arbete med automatiserade system.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder och arbetssätt för att mäta, styra eller reglera tekniska funktioner och processer.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om programmering av styrsystem och konfigurering av informationstekniska enheter inom automation.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur mekanisk struktur, elektroteknik samt styr- och reglerteknik kan sammanföras till ett system samt hur matematik och fysik kan användas för att beskriva principer inom ellära och mekanik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser och framställa underlag för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, driftsättning, programmering, konfiguration, felsökning och underhåll av minst en typ av automatiserade system.

Ämnet automatiserade system

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion och principer för minst en typ av automatiserade system, om de standarder och begrepp som används samt om de risker som finns vid arbete med automatiska system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, programmering, driftsättning och underhåll av minst en typ av automatiska system.

Ämnet avel och hästuppfödning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hästavel och hästars reproduktion, om fölets utvecklingsstadier, om hästsjukdomar och skador, samt om smittspridning, smittskydd och hygien inom hästhållning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda etiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering och skötsel av föl och ston samt inom skötsel av utrustning, stallar och tillhörande anläggningar i samband med fölning i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Ämnet bageri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, maskiner, redskap och annan utrustning samt om råvaror och andra ingredienser som används vid tillverkning av olika typer av bröd och bakverk.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekonomiska och kvalitetsmässiga konsekvenser vid val och inköp av råvaror och vid tillverkning och förvaring av bröd, bakverk.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom tillverkning av olika typer av bröd och bakverk enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet bandschaktare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körteknik, fordonsvård och anläggningsarbeten med bandschaktare eller ett eller flera av fordonsslagen, hjullastare, grävmaskiner eller väghyvel.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur modern kommunikationsutrustning används vid jordförflyttande arbeten inom anläggning, om de metoder, material, verktyg och utrustningar som är relevanta för anläggningsarbeten, om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbygget samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med jordförflyttande anläggningsmaskiner enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet banskötsel för hästsport

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skötsel av hästsportanläggningar, om banornas anläggningsmaterial, samt om olycksrisker och säkerhetsåtgärder vid arbete på hästsportanläggningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra samt utvärdera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisering och genomförande av olika banarbeten inom hästsporten i enlighet med lagar och bestämmelser inom området.

Ämnet barberare – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om barberartekniker, behandlingar, service, försäljning, bemötande och om färg, form och stil avseende barberararbete samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om barberarbranschens villkor, utvecklingsmöjligheter och gesällprov samt om barberaryrkets traditioner och historiska utveckling.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandlingar, tekniker, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat, ekonomi, kvalitet och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser och utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade barberarbehandlingar (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende barberararbete.

Ämnet barberare – teknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om barberartekniker, bemötande och om färg, form och stil avseende barberararbete samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om branschens krav för yrkesutövande.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av tekniker för behandling, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser utvärdera arbetsprocesser och resultat samt utföra specialiserade barberarbehandlingar (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende barberararbete.

Ämnet barn- och ungdomsvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika faktorer som kan påverka hälsa och ohälsa hos barn och ungdomar samt om förebyggande hälsoarbete inom barn- eller ungdomshälsovård.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vård och omsorgsåtgärder samt om medicinska åtgärder vid sjukdomar och olycksfall hos barn och ungdomar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom genomförande, utvärdering, uppföljning och dokumentering av förebyggande, stödjande och åtgärdande insatser och arbetssätt inom verksamheter riktade mot barn och ungdomar.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter och närstående till dessa.

Ämnet barteknik och ansvarsfull alkoholserving

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om varma och kalla drycker vid barserving, om dessa dryckers ursprung, egenskaper, användningsområden och karaktärer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom tillredning och servering av olika varma och kalla drycker i bar, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten, däribland alkohollagstiftning.

Ämnet beläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av beläggningsarbeten med till exempel asfalt.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för beläggningsarbeten, om service och underhåll av beläggningsmaskiner, den estetiska helheten vid beläggningsarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom beläggningsarbeten enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet berghantering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om berghantering samt borrhning och sprängning av bergmaterial med olika laddningstekniker och sprängmetoder.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, material, verktyg och maskiner inom bergarbeten, om borrhning och sprängning av bergmaterial, om vad service och underhåll av bergmaskiner betyder för produktiviteten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom berghantering och sprängningsarbeten enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet besöksnäringen

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om verksamheter inom besöksnäringen, dess aktörer, yrkesroller och arbetsuppgifter samt om olika målgrupper inom turism- och besöksnäringen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom minst ett verksamhetsområde inom turism- och besöksnäringen.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Ämnet betong

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika betongarbeten, däribland formsättning, armering, betonggjutning i olika former och behandling av betongytor.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för betongarbeten, om isolering av grundplattor och grundmurar, om egenskaper för olika material inom betongarbeten, om den estetiska helheten vid betongarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom betongarbeten enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet bevakning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om bevakningsverksamhet och om rättsvårdande myndigheter samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar bevakningsverksamhet och rättsvårdande myndigheter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om effekter av droger och läkemedelsmissbruk.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, arbetsmiljö- och yrkesetiska kraven) inom bevakningsverksamhet enligt de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheterna.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet bevarandebiologi

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekosystem och artkunskap samt den biologi och de kretslopp som har betydelse för bevarandefrågor inom naturbruket.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom biologisk mångfald, biotopinventeringar, bevarandefrågor och förvaltning av djur eller växtpopulationer i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet biodling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om bin och olika raser av bin, om skötsel och avel av bin, om bins beteende och behov, om bins sjukdomar och metoder för sjukdomsbekämpning hos bin, om bi-gårdens utökning, samt om ekonomiska samband vid biodling.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om biodlingens produkter och om hantering och förvaring av biodlingens produkter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av bin, anläggningar och teknisk utrustning inom biodling i enlighet med de lagar och andra bestämmelser som reglerar biodling.

Ämnet biologi i vattenmiljöer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekologiska samband i olika typer av vattenmiljöer, om fysikaliska och kemiska processer i vatten samt om oorganiska och organiska ämnens kretslopp i vatten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vattenlevande organismers systematik, uppbyggnad, livsprocesser och utvecklingsfaser samt hur omgivningen kan påverka ekosystem i vatten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom genomförande av vattenanalyser med biologiska och kemiska undersökningsmetoder och av analyser av artsammansättning i vattenmiljöer.

Ämnet brandskydd

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hantering av brand och brandskydd och samhällets räddningstjänst samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar räddningstjänst.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, arbetsmiljö- och yrkesetiska kraven) inom räddningstjänstens förebyggande och åtgärdande brandskydd samt hjärt- och lungräddning (HLR) enligt de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheterna.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet brödbaserade caféluncher

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, maskiner, redskap och annan utrustning samt om råvaror och andra ingredienser som används vid tillverkning av olika typer av brödbaserade caféluncher.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekonomiska och kvalitetsmässiga konsekvenser vid val och inköp av råvaror och vid tillverkning, förvaring och försäljning av brödbaserade caféluncher.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom tillverkning, förvaring och försäljning av brödbaserade caféluncher enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet bussteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika bus-sar, deras olika system, komponenter och deras olika användningsområden samt vanligt förekommande tilläggsutrustning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll, felsökning och reparation av bussar och deras tilläggsutrustning.

Ämnet bygg och anläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett yrke inom mark och anläggning, byggnadsplåtslageri, husbyggnad eller måleri.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för det aktuella yrket samt om arbetsprocesser inom bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom minst ett yrke inom mark och anläggning, byggnadsplåtslageri, husbyggnad eller måleri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet byggnadsplåtslageri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om byggnadsplåtslageri samt byggnadsplåtslageriprocessens stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med byggnadsplåtslageri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnadsplåtslageri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet byggnadsunderhåll inom naturbruk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika byggmaterials egenskaper, funktioner och användningsområden, samt byggnaders konstruktion och funktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnations- och underhållsarbete av naturbrukets byggnader och dess kulturhistoriska värden i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet cam

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om teknik, metoder och utrustning för cam-teknik, inom minst ett industriområde.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom datorstödd industriell tillverkning det vill säga redskap för programmering, processövervakning och kommunikation mellan olika utrustningar.

Ämnet charkuteri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika köttvaror, om deras kvalitet, användningsområden samt biokemiska och fysiologiska egenskaper, om alternativa råvaror och tillsatser samt deras kvalitet och egenskaper, om olika tillverkningsmetoder beträffande charkuterivaror.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom tillverkning, förpackning, märkning och förvaring av charkuterivaror enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet choklad och konfektyr

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, maskiner, redskap och annan utrustning samt om råvaror och andra ingredienser som används vid hantverksmässig tillverkning av olika typer av choklad och konfektyrprodukter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och hygienkraven) vid tillverkning av olika typer av choklad och konfektyrprodukter.

Ämnet cykelteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om cykelbranschen samt om olika cyklar och elcyklar eller cyklar, elcyklar och elsparkcyklar, deras olika konstruktioner och komponenter samt deras olika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll,

Ämnet dansimprovisation och komposition

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om koreografiska arbetsprocesser från idé fram till det sceniska framförandet, inklusive olika metoder när det gäller tolkning, improvisation och komposition inom den klassiska baletten, eller den samtida dansen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets och kvalitetskraven) avseende yrkesmässigt förhållningssätt och frågor som rör arbetsmiljö i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet dansteknisk breddning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur anatomi och ergonomi påverkar kroppen och den danstekniska träningsprocessens delar inom den klassiska baletten, eller den samtida dansen i kombination med en annan genre.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om dans- och träningsprocessens olika delar däribland spatial och musikalisk lyhörddhet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven) avseende etiska normer och yrkesmässigt förhållningssätt i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet dator- och kommunikationsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om datorsäkerhet och om uppbyggnad och funktion hos datorer, dator- och kommunikationssystem samt minst två typer av nätverk.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation och underhåll av hård- och mjukvara samt inom arbete som rör dator- och kommunikationssystem, inklusive felsökning och felavhjälpling.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare och användare.

Ämnet datorstyrd produktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, teknik och utrustning för datorstyrd industriell produktion inom minst ett industriområde.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) beträffande datorstyrd industriell produktion inom det aktuella industriområdet, det vill säga program-

mering, simulering, testning och optimering i datorstyrd produktionsutrustning.

Ämnet den unga hästens utveckling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hästares biologi, beteende, hälsa och näringsbehov, om hästsjukdomar, smittspridning, smittskydd och hygien inom hästhållning, om träningsmetoder för unghästar samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med hästar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda etiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering, träning och skötsel av unghästar och ston samt inom skötsel av utrustning, stallar och tillhörande anläggningar i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Ämnet digital mönsterhantering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mönsterkonstruktion och mönsterhantering med hjälp av digital teknik avseende tillverkning av kläder.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom digital mönsterkonstruktion och mönsterhantering avseende tillverkning av kläder.

Ämnet distribuerade styrsystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om komponenter och standarder som används i industriell automation samt uppbyggnad och funktion hos olika programmerbara styrsystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, konfiguration, driftsättning, felsökning, reparation och underhåll av styrtekniska komponenter och system.

Ämnet djur för forskningsändamål

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djur som används för forskningsändamål, om olika djurarters beteende och behov, om sjukdomar och skador, om hygien och smittskydd, om djuretik, om djuranläggningar samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar försöksdjursverksamhet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djur och djuranläggningar som används för forskningsändamål.

Ämnet djur i zoohandel

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djurhållning, handel med djur inom zoohandel, djurarters beteende och behov, foder och foderhantering samt om djuretik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djur, djuranläggningar och teknisk utrustning, samt försäljning och service inom zoofackhandel i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar djurhållning och handel med djur.

Ämnet djurhållning – häst

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hästhållning, om olika hästars och hästrasers beteende och behov, om djuretik, om biologiska, ekonomiska och tekniska samband inom hästhållning samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar hästhållning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av hästar, hästanläggningar samt maskiner och teknisk utrustning som används inom hästhållning.

Ämnet djurhållning – lantbruksdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djurhållning inom lantbruk, om olika arter av lantbruksdjurs beteende och behov, om djuretik, om biologiska, ekonomiska och tekniska samband inom djurhållning samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar djurhållning inom lantbruket.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av lantbruksdjur, samt anläggningar, maskiner och teknisk utrustning som används inom djurhållning.

Ämnet djurhållning – sällskapsdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skötsel och hållning av olika arter av sällskapsdjur, om olika sällskapsdjurs beteende och behov, om djuretik kopplat till människans användande av djur för olika syften, om biologiska, ekonomiska och tekniska samband inom djurhållning samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar djurhållning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av sällskapsdjur, samt vistelsemiljöer, anläggningar, och förekommande maskiner och teknisk utrustning som används inom hållande av sällskapsdjur.

Ämnet djurparksdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst en djurart som förevisas i djurparker som bedrivs för att främja zoologisk forskning och naturvård, om den djurartens anatomi och biologi samt dess beteende och behov.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om bevarandebiologi och livsmiljöer, om hygien och smittskydd, och om djuretik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av djurparksdjur och djuranläggningar, i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar djurparksdjur.

Ämnet djurtransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djurtransporter och lastbilar och utrustningar som används för djurtransporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av djur med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för djurtransporter.

Ämnet djurvård inom djurens hälso- och sjukvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om omvårdnadsarbete som avser sjuka och friska djur, om djuretik, om sjukdomslära, hygien, smittspridning och smittskydd inom hälso- och sjukvård som avser djur samt om biologiska samband inom djurvård.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med skadade och sjuka djur.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hälso- och sjukvård som avser djur.

Ämnet driftsäkerhet

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om drift och underhåll av utrustning inom något industritekniskt område.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift och underhåll av system eller utrustning inom något industritekniskt område.

Förmåga att dokumentera och utvärdera drift- och underhållsarbeten.

Ämnet driftteknik

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om drift och underhåll av någon energiteknisk anläggning med tillhörande system och komponenter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) såsom beräkningar och kontroller samt drift och underhåll av någon energiteknisk anläggning med tillhörande system och komponenter.

Förmåga att dokumentera och utvärdera drift- och underhållsarbeten.

Ämnet däckstjänst

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om matrosers arbetsuppgifter, om de tekniska konstruktioner och den tekniska utrustning som finns inom däcksavdelningen på ett fartyg, om miljö- och säkerhetsrisker vid framförandet av fartyg samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drifts- och underhållsarbete inom ett fartygs däcksavdelning, inom vakthållning på fartyg och inom förtöjning, lastning och lossning samt vid sjöklargöring efter hamnbesök.

Ämnet ekologi i naturbruksmiljöer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekologi, kretslopp och ekologiska samband i minst en biotop av relevans för naturbruket, om dess ekosystem med växter och djur samt om förvaltnings- och bevarandefrågor kopplat till detta.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom biologisk mångfald, bevarandefrågor och förvaltning av djur eller växtpopulationer i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet eldistributionsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om utbyggnad, driftsättning, reparation och underhållsarbete av eldistributionsnät.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom utbyggnad, reparation och underhåll av eldistributionsnät samt kontroll av anläggningar utifrån el-scheman och andra ritningar.

Ämnet elektriska kretsar

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elsystemets lik- och växelströmskretsar samt elmaskiner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser inom elområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mätning och beräkning av elektriska storheter i lik- och växelströmskretsar med belastningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter som blir aktuella vid arbete med elmaskiner, till exempel transformatorer och motorer.

Ämnet elektronik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om funktion, egenskaper och störningar hos vanligt förekommande analoga och digitala elektroniksystem samt om funktion och arbetssätt hos mikrodatorer och mikroprocessorer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom programmering av elektroniksystem och mikrodatorsystem, med hjälp av vanliga programmeringsspråk, samt inom elektronikmonteringsarbete.

Ämnet elektronikproduktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder och maskiner som används i produktionsprocessens olika moment vid såväl manuell som automatiserad tillverkning av elektroniksystem i form av kretskort.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom montering och lödning av elektronikkomponenter samt inom mätning av elektroniksystem.

Ämnet ellära

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elsystemets lik- och växelströmskretsar, inklusive trefassystem och elmaskiner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppkomsten av störningar och om deras verkan på elsystemet, samt om standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser inom elområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mätning och beräkning av elektriska storheter i lik- och växelströmskretsar och trefassystem med belastningar, enligt gällande standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som blir aktuella vid arbete med olika grundläggande komponenter och elmaskiner, till exempel resistorer, transformatorer och generatorer.

Ämnet elmotordrivsystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst fyra olika elmotorers uppbyggnad och egenskaper samt systemlösningar för dessa.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom driftsättning, felsökning, felavhjälpling och underhåll beträffande olika elmotordrivsystem med tillhörande skyddsanordningar.

Ämnet elmätteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om begrepp inom elmätteknik, om mätgivare för ström, spänning, frekvens, temperatur och metoder för att samla in mätvärden samt analys av mätresultat.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom mätning av elektriska storheter med hjälp av olika mätinstrument (inklusive oscilloskop och multimeter) samt inom analys och dokumentation av mätresultaten.

Ämnet elteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elarbete och verkstadsarbete.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som installation, driftsättning och underhåll av elektriska anläggningar samt inom det verkstadsarbete som förekommer på området, enligt gällande standarder, elsäkerhetsföreskrifter och andra bestämmelser.

Ämnet elteknik – järnväg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kontaktledningssystemets uppbyggnad och konstruktion samt om begrepp, standarder, föreskrifter och andra bestämmelser inom området.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de regler och standarder som gäller för elinstallationer, däribland högspänningsinstallationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, ombygg-

nation, nybyggnation, felsökning och reparation av järnvägsanläggningsarsystem, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att läsa och tolka ritningar och andra dokument samt dokumentera, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet energiteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika energitekniska utrustningar, om uppbyggnad, funktion och principer beträffande olika energitekniska systemlösningar samt om olika energikällor och bränslen (inklusive alternativ och förnyelsebar energi).

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) i olika energitekniska system, inklusive optimering, utförande av kontroll- och drifrutiner samt utförande av energibesparande åtgärder, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet entreprenörskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, förutsättningar och villkor för att starta och driva företag eller om att leda projekt med koppling till arbetslivet, om hållbar utveckling samt om hur idéer och produkter skyddas genom lagar och andra bestämmelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter avseende eget företagande eller projektledning med koppling till arbetslivet, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet eventteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ljud-, ljus- och bildteknik samt om uppbyggnad av scenanläggningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) såsom att bygga upp scenanläggningar, arbeta kreativt med ljud, ljus och bild, samt rigga, felsöka och reparera teknisk utrustning.

Ämnet exponering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om exponeringar inom minst ett av områdena butiks- och fönsterexponering, mässa samt event, om relevant teknik och utrustning, om hur exponeringar kan anpassas till olika målgrupper och för olika budskap.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisering och

exponeringar inom minst ett av områdena butiks- och fönsterexponering, mässa samt event enligt lagar och andra bestämmelser.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Ämnet fartygsbefäl

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vakthållning som befäl, navigation, VHF-kommunikation, miljö- och säkerhetsrisker vid framförandet av fartyg samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar sjöfarten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som fartygsbefäl enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar sjöfarten.

Ämnet fartygsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika fartygstypers konstruktion och om hur säker lasthantering utförs på olika fartygstyper samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets- och miljökraven) inom lasthantering på fartyg.

Ämnet fartygsunderhåll

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om verkstadsarbete, underhåll och reparationer av teknisk utrustning ombord.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom verkstadsarbete, underhålls- och reparationsarbete.

Ämnet fastighetsautomation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion och principer beträffande automatiseringar i fastigheter, om de standarder och begrepp som används samt om de risker som finns vid arbete med fastighetsautomation.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, programmering, driftsättning och underhåll av olika typer av automatiseringar i fastigheter.

Ämnet fastighetsförvaltning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om teknisk, ekonomisk och administrativ fastighetsförvaltning samt om de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom teknisk, ekonomisk och administrativ fastighetsförvaltning.

Ämnet fastighetssystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad av och funktion hos automatiserade system i fastigheter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, driftsättning, felsökning och felavhjälpning av automatiserade system i fastigheter, utifrån scheman, ritningar och annan dokumentation.

Ämnet fastighetsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om byggnaders konstruktion, om byggmaterials egenskaper samt om hur byggnaders konstruktion och material regleras i lagar och andra bestämmelser.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om säkerhetsfrågor och riskhantering inom fastighetsservice i enlighet med gällande lagar och andra bestämmelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll och reparation av fastigheter, ytor, inredning samt utrustning på och i fastigheter.

Ämnet finsnickeri – teknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hantverkstekniker inom finsnickeri, material, maskiner och annan utrustning avseende arbete inom finsnickeribranschen.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av material och produkter som används i finsnickeriarbete samt om materials och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera arbetet för produktion, identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom finsnickeriyrket enligt fastställda säkerhets- och kvalitetskrav samt lagar och andra bestämmelser inom finsnickeriområdet.

Ämnet finsnickeri – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hantverkstekniker inom finsnickeri, material, maskiner och annan utrustning avseende arbete inom finsnickeribranschen.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om finsnickeriyrkets traditionella och moderna tekniker och metoder, om stil-,

trend- och teknikutveckling samt om finsnickeribranschens villkor och utvecklingsmöjligheter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av material och produkter som används i finsnickeriarbete samt om materials och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera arbetet för produktion, identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom finsnickeriyrket (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende hantverksmässigt finsnickeriarbete.

Ämnet fiske

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur naturresursen fisk förvaltas på ett ekologiskt hållbart sätt, om olika fiskarters konsumtionsvärde, om hur färsk fisk ska hanteras och förvaras, samt om skador och sjukdomar på fisk.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de fångstmetoder, fångstplatser, redskap och annan teknisk utrustning som används inom antingen havs-, kust- eller insjöfiske.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets- och miljökraven) inom hantering, förvaring, beredning och transport av fisk och inom skötsel och underhåll av redskap och annan teknisk utrustning avsedd för fiske inom antingen havs-, eller kust- eller insjöfiske, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet fiske- och vattenvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om svenska fiskarter och deras krav på livsmiljö, naturliga dynamik och utbredning, om ekologi i vattenmiljöer, samt fiske och metoder för att förbättra fiskens livsmiljö och förutsättningar för naturlig reproduktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda miljökraven och de fastställda etiska kraven) inom genomförande och utvärdering av fiske och fiskevårdande åtgärder och av fiskeribiologiska undersökningar, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet florist – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om marknadsföring, försäljning och service samt om färg, form och floristiska kompositioner avseende floristiska arbeten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används i floristiska arbeten samt deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om gesällprov inom floristryrket.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera önskemål, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade floristtekniker vid skapandet av floristiska arbeten med tekniker och metoder avsedda för floristiska arbeten (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven).

Ämnet florist – komposition och försäljning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om floristtekniker och verktyg samt om färg, form och stil avseende blomsterarrangemang.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om floristryrkets traditionella och moderna tekniker och metoder, om form-, stil- och trendutveckling samt om floristbranschens villkor och utvecklingsmöjligheter och gesällprov.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används i blomsterarrangemang och deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera önskemål, planera, identifiera resurser och utföra specialiserade floristtekniker vid skapandet av blomsterarrangemang med tekniker och metoder avsedda för floristarbete (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven).

Ämnet florist – teknik och komposition

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om floristtekniker och verktyg samt om färg, form och stil avseende blomsterarrangemang.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används i blomsterarrangemang samt om deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera önskemål, planera, identifiera resurser och utföra specialiserade floristtekniker vid skapandet av blomsterarrangemang, enligt fastställda säkerhets- och kvalitetskrav samt lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.

Ämnet flyg – ellära, elektronik och digitalteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lik- och växelströmskretsar, om uppkomsten av störningar och störningarnas verkan, om beräkningar, uppkopplingar och mätningar samt om elektroniska systems uppbyggnad i flygplans eller helikopters elsystem.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om cockpitutformningar och datasystem i flygplan eller helikopters.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, inspektioner och funktionskontroller av elsystem och digitalsystem i flygplan eller helikoptrar.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Ämnet flyg – gasturbinmotorer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om gasturbinmotorer som används i flygplan eller helikoptrar, om gasturbinmotorernas konstruktioner och reglersystem, om bränslen och smörjmedel samt om motorövervakning och markdrift.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service och underhåll, inspektioner och funktionskontroller av gasturbinmotorer i flygplan eller helikoptrar.

Ämnet flyg – kolvmotorer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kolvmotorer som används i flygplan eller helikoptrar, om bränslen och smörjmedel, samt om motorövervakning och markdrift.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service och underhåll, inspektioner och funktionskontroller av kolvmotorer i flygplan eller helikoptrar.

Ämnet flyg – kompositreparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av kompositmaterial i luftfartygs skrov och struktur samt specialverktyg och utrustning för reparationer av dessa.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kontroll och olika typer av reparationer av luftfartygsdetaljer i komposit.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom kontroll och reparationer av flygplansdetaljer i komposit i luftfartyg.

Ämnet flyg – plåtreparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av plåtmaterial i luftfartygs skrov och struktur samt specialverktyg och utrustning för reparationer av dessa.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kontroll och olika typer av reparationer av luftfartygsdetaljer i plåt.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom kontroll och reparationer av flygplansdetaljer i plåt i luftfartyg.

Ämnet flyg – underhållsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om flygtekniskt underhåll, mätmetoder och visuell inspektion samt om material i flygplan eller helikoptrar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, inspektioner och funktionskontroller på flygplan eller helikoptrar.

Ämnet flyg – yrkesteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om atmosfärens fysik, om aerodynamik, flygteori och aerodynamiska beräkningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur fysisk och psykosocial miljö påverkar människan, hur mänskliga misstag kan undvikas och hur tekniska system bör anpassas till användaren samt om risker på arbetsplatser där man utför flygtekniskt underhåll av flygplan eller helikoptrar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, inspektioner och funktionskontroller på flygplan eller helikoptrar.

Ämnet flygplansteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om flygtekniska konstruktioner i flygplan och om flygplans olika system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, inspektioner och funktionskontroller av flygplan.

Ämnet flygplatsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om flygplatsers uppbyggnad och funktion, om olika arbetsområden och verksamheter inom flygplatser samt om internationella och nationella regelverk som reglerar verksamheten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra förekommande tunga fordon på en flygplats.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom minst ett av områdena räddningstjänst, ramptjänst, fälttjänst och säkerhetstjänst på en flygplats.

Ämnet fordon – elektronik och mjukvara

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elektrotekniska och digitala system samt om deras komponenter och funktion i fordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av mjukvara och mjukvarans funktion i fordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mikrodata och mikroprocessorer samt deras olika funktioner i fordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mätning och enklare programmering av system och komponenter i fordon.

Ämnet fordon och transport

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett verksamhets- och yrkesområde inom fordons- och transportbranschen, yrkesområdets arbetsvillkor och roll i samhället samt om hur olika yrkesområden inom fordons- och transportbranschen samverkar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om riskfaktorer och mänskliga faktorer i trafiken samt om de regler som gäller i trafiken och för att få framföra fordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tillsyn och enklare underhåll av fordon, olika fordonstyper och deras användningsområden samt om arbetsprocesser och arbetsmoment inom minst ett yrke inom fordons- och transportbranschens yrkesområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom minst ett yrke inom fordons- och transportbranschens yrkesområden.

Ämnet fordonskombinationer – godstransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fordonskombinationer och utrustningar som används för yrkesmässiga vägtransporter av gods med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra fordonskombinationer med tung lastbil i godstrafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassade fordonskombinationer med tung lastbil och tillhörande utrustning.

Ämnet fordonskombinationer – persontransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fordonskombinationer och utrustningar som används för yrkesmässiga persontransporter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra fordonskombinationer med tung buss i persontrafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom persontransporter med för detta ändamål anpassade fordonskombinationer med tung buss.

Ämnet fordonslackering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lackering av olika underlag och fordonstyper och om olika lackeringssystemens uppbyggnad samt kunskaper om verktyg och utrustning i en fordonslackeringsverkstad och dess arbetsrutiner.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom fordonslackering samt efterbehandling av nylackerade ytor.

Ämnet fordonslackeringsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lackering av olika underlag och fordonstyper och om olika lackeringssystemens uppbyggnad.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom fordonslackering samt efterbehandling av nylackerade ytor.

Ämnet fordonslackeringsteknik – småreparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av reparationslackering av begränsade ytor på fordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom reparationslackering av begränsade ytor på fordon.

Ämnet fordonsskadereparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika chassi- och karosserikonstruktioners uppbyggnad och funktion och om de olika material som finns i ett fordon samt kunskaper om verktyg och utrustning i en fordonsskadeverkstad och dess arbetsrutiner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skadediagnostik, produktionsflöden, kostnadsberäkning och kvalitetssäkring samt om val av reparationsmetoder med hänsyn till tekniska och ekonomiska villkor.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom fordonsskadereparationer.

Ämnet fordonsskadeteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika chassi- och karosserikonstruktioners uppbyggnad och funktion samt om de olika material som finns i ett fordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skadediagnostik, produktionsflöden, kostnadsberäkning och kvalitetssäkring samt om val av reparationsmetoder med hänsyn till tekniska och ekonomiska villkor.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom fordonsskadereparationer.

Ämnet fordonsskadeteknik – plastreparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av plastmaterial i fordonskomponenter samt specialverktyg och utrustning för plastreparationer.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika reparationsmetoder med hänsyn till tekniska och ekonomiska villkor.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom plastreparationer.

Ämnet fordonsskadeteknik – småreparationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av fordonsskadereparationer av begränsade ytor på fordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom fordonsskadereparationer av begränsade ytor på fordon.

Ämnet formgivning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett material och dess egenskaper och användningsområden, om dess konstnärliga och hantverksmässiga formgivningsprocess, produktionsform och bearbetningsmetod samt om samspelet mellan material, form, funktion och färg.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom både den hantverksmässiga och konstnärliga utformningen i en formgivningsprocess med traditionella och nyskapande metoder.

Ämnet frisör – behandling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om frisörtekniker, behandlingar, service, försäljning, bemötande, och om färg, form och stil avseende frisörarbete samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om frisörbranschens villkor, utvecklingsmöjligheter och gesällprov samt om frisöryrkets traditioner och historiska utveckling.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandlingar, tekniker, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat, ekonomi, kvalitet och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade frisörbehandlingar (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende frisörarbete.

Ämnet frisör – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om frisörtekniker, behandlingar, service, försäljning, bemötande och om färg, form och stil avseende frisörarbete samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om gesällprov inom frisöryrket.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandling, tekniker, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat, ekonomi, kvalitet och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade frisörbehandlingar (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende frisörarbete.

Ämnet frisör – teknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om frisörtekniker, bemötande, och om färg, form och stil avseende frisörarbete samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om branschens krav för yrkesutövande.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av tekniker för behandlingar, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade frisörbehandlingar (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende frisörarbete.

Ämnet fritid och friskvård

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst en fritids- och friskvårdsverksamhet för människor i olika åldrar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) avseende genomförande av olika aktiviteter inom fritids- och friskvårdsverksamheter, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet fritidsanläggningars skötsel och drift

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om drift, skötsel och underhåll av fritidsanläggningar inom fritids- eller friluftsområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) avseende fritidsanläggningar inom fritids- eller friluftsområdet, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet fritidskunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fritidssektorns villkor och förutsättningar, om fritidens och idrottens betydelse för människors hälsa, lärande och växande samt om hur fritidsverksamheter är organiserade och bedrivs.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets- och yrkesetiska kraven) inom olika fritidsaktiviteter enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder och förutsättningar.

Ämnet frukost- och bufféserving

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, material, redskap och annan utrustning som används för frukost och bufféserving samt om uppdukningar, arbetsorganisation och samverkan i matsal.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom bärtekniker, organisering och serving av mat och dryck samt uppdukning av frukost och buffé i matsal eller i lokal.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet funktionsförmåga och funktionsnedsättning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fysiska, psykiska, intellektuella och sociala funktionsnedsättningar och deras konsekvenser i olika sammanhang, människors olika villkor för lärande och utveckling i samspel med det omgivande samhället, om pedagogiska arbetssätt och hjälpmedel samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar insatser och verksamheter för människor med funktionsnedsättning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom genomförande, utvärdering, uppföljning och dokumentation av förebyggande, stödjande och åtgärdande insatser och arbetssätt inom minst ett funktionshinderområde.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer med funktionsnedsättning och deras närstående.

Ämnet färskvaror och delikatesser

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika råvaror och produkter, om deras ursprung, kvalitet och användningsområden, om hur dessa hanteras, om dagligvaruhandelns struktur och omfattning, om den dagliga driften och lönsamheten inom olika avdelningar i dagligvaruhandeln.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom matlagning och bakning i butik, inom beställning, exponering, uppläggning, paketering och prismärkning av matvaror samt inom rådgivning om tillredning av mat och om måltidslösningar enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet förskolans och fritidshemmets arbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om förskolans eller fritidshemmets verksamheter och aktiviteter, om lekens och skapande verksameters betydelse för barns eller elevers lärande.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhetskraven) beträffande förskolans eller fritidshemmets verksamheter och aktiviteter, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet försäljning och kundservice

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om säljarbete, säljprocess och försäljningsteknik inom minst en bransch i handels- eller tjänstesektorn.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säljetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) enligt lagar och andra bestämmelser avseende service och försäljning inom minst en bransch i handels- eller tjänstesektorn.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet gassvetsning rör

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder för sammanfogning av rör med gassvetsning (både fränsvetsning och motsvetsning) i enlighet med lagar, standarder och myndighetskrav.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom gassvetsning av rör.

Ämnet gerontologi och geriatrik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om det normala åldrandet ur såväl ett fysiskt, psykiskt som ett socialt perspektiv, om äldres och sjukas levnadsförhållanden och behov samt om vanliga sjukdomar vid åldrande.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid demens, andra äldrepsykiatriska och geriatrika tillstånd, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med människor med geriatrika och äldrepsykiatriska tillstånd samt deras närstående.

Ämnet glasarbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, material, maskiner och annan utrustning avseende arbete inom glashantverk.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom produktionsplanering och produktion, med lämpliga hantverkstekniker och metoder avseende arbete inom glashantverk.

Ämnet glasblåsning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, material, maskiner och annan utrustning avseende arbete inom glasblåsning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom produktionsplanering och produktion, med lämpliga hantverkstekniker och metoder avseende arbete inom glasblåsning.

Ämnet glasförädling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, material, maskiner och annan utrustning avseende arbete inom glasförädling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom produktionsplanering och produktion, med lämpliga hantverkstekniker och metoder avseende arbete inom glasförädling, till exempel slipning, gravering och blåstring.

Ämnet glasteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper inom glasteknik eller om minst ett yrke inom byggnadsplåtslageri, husbyggnad eller måleri.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för glasteknik eller för minst ett yrke inom byggnadsplåtslageri, husbyggnad eller måleri samt om arbetsprocesser inom bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom glasteknik eller inom minst ett av yrkena byggnadsplåtslageri, husbyggnad eller måleri enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet godshantering – fordonsmonterad kran

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om godshantering med fordonsmonterade kranar samt tillhörande lyftredskap.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom godshantering med hjälp av fordonsmonterad kran.

Ämnet godshantering – hjullastare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av hjullastare och lastbärare, om godsmärkning och om symboler på gods som visar hur godset ska hanteras.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom godshantering med hjälp av hjullastare och olika typer av lastbärare.

Ämnet godshantering – truck

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av truckar och lastbärare, om godsmärkning och om symboler på gods som visar hur godset ska hanteras.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom godshantering med hjälp av truckar och olika typer av lastbärare.

Ämnet godstransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vägtransporter av gods samt om olika lastbilar och utrustningar som används för vägtransporter av gods.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning.

Ämnet godstransporter – anläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om anläggningstransporter samt om lastbilar och utrustningar som används vid anläggningstransporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för anläggningstransporter.

Ämnet godstransporter – container och återvinning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om container- eller återvinningstransporter samt om lastbilar och utrustningar som används för container- eller återvinningstransporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för container- eller återvinningstransporter.

Ämnet godstransporter – distribution och fjärr

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om distributions- eller fjärrtransporter samt om lastbilar och utrustningar som används vid distributions- eller fjärrtransporter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för distributions- eller fjärrtransporter.

Ämnet godstransporter – skog

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skogs-transporter samt om lastbilar och utrustningar som används för skogs-transporter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för skogs-transporter.

Ämnet godstransporter – specialtransport

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om special-transporter med mått eller vikt som avviker från vad som allmänt tillåts på väg samt om lastbilar och utrustningar som används för dessa special-transporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för specialtransporter med mått eller vikt som avviker från vad som allmänt tillåts på väg.

Ämnet godstransporter – sug- och spolbil

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sug- eller spolbilstransporter samt om lastbilar och utrustningar som används för sug- eller spolbilstransporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för sug- eller spolbilstransporter.

Ämnet godstransporter – tank och bulk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tank- eller bulktransporter samt om lastbilar och utrustningar som används för tank- eller bulktransporter med tung lastbil.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung lastbil i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom lastning, lossning och transport av gods med för detta ändamål anpassad tung lastbil och tillhörande utrustning för tank- eller bulktransporter.

Ämnet golvläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika golvbeläggningar i både torra och våta utrymmen, däribland mattor och plattor av plastmaterial, linoleumgolv, textila golv, samt trä- och laminatgolv samt ytbehandlingar av trägolv.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för golvläggning samt kunskaper om användningsområden och egenskaper för de olika golv- och väggmaterialen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom golvläggning, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet grafisk produktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den grafiska processen, om hur en grafisk produkt utvecklas från idé till färdig produkt och om de arbetsflöden den grafiska processen bygger på.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hela den grafiska processen.

Ämnet grundläggande vård och omsorg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om människokroppens anatomi och fysiologi, om vanligt förekommande sjukdomar och läkemedelsanvändning samt om omvårdnadshygien.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhetskraven och yrkesetiska kraven) inom personlig omvårdnad och egenvård, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet grävmaskiner

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körteknik, fordonsvård och anläggningsarbeten med grävmaskiner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur modern kommunikationsutrustning används vid jordförflyttande arbeten inom anläggning, om de metoder, material, verktyg och utrustningar som är relevanta för anläggningsarbeten, om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med jordförflyttande anläggningsmaskiner enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet grönyte- och småmaskinteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika grönyte- och småmaskiner och deras tillhörande redskap samt deras system, komponenter och användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, felsökning och reparation av grönyte- och småmaskiner och redskap.

Ämnet guidning i naturbruksmiljöer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om guidning i någon natur- och kulturmiljö samt om växter, djur och ekologiska samband i den miljön.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra samt utvärdera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisering och genomförande av olika former av guidning och handledning i naturbruksmiljö i enlighet med lagar och bestämmelser inom området.

Förmåga att kommunicera med och leda individer och grupper.

Ämnet guldsmed – fördjupning

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om guldsmedstekniker, verktyg, maskiner och annan utrustning avseende smyckes-tillverkning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om guldsmedsyrkets traditionella och moderna tekniker och metoder, om design-, stil- och trendutveckling samt om guldsmedsbranschens villkor och utvecklings-möjligheter och gesällprov.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används vid tillverkning av smycken och deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera kundens önskemål, planera, identifiera resurser och utföra specialiserade guldsmedstekniker vid tillverkning av smycken (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende guldsmedsarbeten.

Ämnet guldsmed – specialteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om guldsmedstekniker, verktyg, maskiner och annan utrustning avseende smyckes-tillverkning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om gesällprov inom yrkesområdet.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används vid tillverkning av smycken och deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, och miljökraven) med tekniker avseende specialiserade guldsmedstekniker.

Ämnet guldsmed – teknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om guldsmedstekniker, verktyg, maskiner och annan utrustning avseende smyckes-tillverkning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av material och produkter som används vid tillverkning av smycken och deras egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker avseende guldsmedstekniker.

Ämnet handel

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om affärs-utveckling, organisationsformer och yrkesroller inom minst ett område inom handels- eller tjänstesektorn.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån hållbar utveckling, säljetik och de fastställda säkerhets- och miljökraven) inom handels- eller tjänstesektorn enligt lagar och andra bestämmelser.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet handel och hållbar utveckling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hållbart företagande och systematiskt hållbarhetsarbete inom handels- eller tjänstesektorn.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån hållbar utveckling, säljetik och de fastställda säkerhets- och miljökraven) inom handels- eller tjänstesektorn enligt lagar och andra bestämmelser.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet handledning i vård och omsorg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pedagogiska insatser och handledning inom vård- och omsorgssituationer samt om vägledande arbetssätt och metoder i vård- och omsorgssituationer inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom handledning i vård- och omsorgssituationer inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården.

Förmåga att såväl muntligt som skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter, brukare och personal inom hälso- och sjukvården eller socialtjänsten.

Ämnet helikopterteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om flygtekniska konstruktioner i helikoptrar och om helikoptrars olika system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, inspektioner och funktionskontroller av helikoptrar.

Ämnet hjullastare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körteknik, fordonsvård och anläggningsarbeten med hjullastare.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur modern kommunikationsutrustning används vid jordförflyttande arbeten

inom anläggning, om de metoder, material, verktyg och utrustningar som är relevanta för anläggningsarbeten, om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbygandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med jordflyttande anläggningsmaskiner, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet hjulutrustningsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av fordons hjulutrustningar och chassi- och hjulupphängningar samt om diagnos och kalibrering av tillhörande system och komponenter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om däck- och hjulbyte på olika fordonstyper samt diagnos av däck och däckreparationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom däck- och hjulbyte, däckreparationer samt diagnos och kalibrering av tillhörande system och komponenter.

Ämnet hundkunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hundars biologi, beteende, hälsa, näringsbehov och reproduktion, om hundavel, om hundsjukdomar, om smittspridning, smittskydd och hygien vid arbete med hundar, om olika hundraser och deras egenskaper.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering, skötsel och uppfödning av hundar, inom fostran och träning av hundar samt inom skötsel av hundanläggningar och aktuell utrustning i enlighet med gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med hundar.

Ämnet husbyggnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett yrke inom husbyggnad till exempel inom trä, betong, golvläggning, mur- och putsverk, plattsättning eller glasteknik.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för det aktuella yrket samt om arbetsprocesser inom bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom husbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet husvagns- och husbilsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika husvagnar och husbilar, deras olika system och komponenter samt karosseri, inredning och tilläggsutrustningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll, felsökning och reparation av olika husvagnars och husbilars olika system och komponenter samt inom kaross och inredning.

Ämnet hållbar turism

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om förutsättningar och grundprinciper för miljövänlig, säker, ansvarsfull och hållbar turism.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hållbar turism enligt lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet håltagning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om håltagning eller betongarbete.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för håltagningsarbeten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom håltagning eller betongarbete enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet hår och makeup – fortsättning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, behandlingar, bemötande, service, försäljning av tjänster eller produkter och om färg, form och stil avseende arbete inom hårstyling och makeup samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om branschens villkor, utvecklingsmöjligheter och gesällprov samt om yrkets traditioner och historiska utveckling.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandlingar, tekniker, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat, ekonomi, kvalitet och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser och utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade behandlingar och arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker och metoder avseende arbete inom yrkesområdena hårstylist och makeupartist.

Ämnet hår och makeup – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, behandlingar, bemötande, service, försäljning av tjänster eller produkter och om färg, form och stil avseende arbete inom hårstyling och makeup samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om diplomeringar och gesällprov inom hårstyling och makeupartist yrket.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandlingar, tekniker, verktyg, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat, ekonomi, kvalitet och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser och utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade behandlingar och arbetsuppgifter eller projekt (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker och metoder avseende arbete inom yrkesområdena hårstylist och makeupartist.

Ämnet hårstyling och makeupteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, bemötande och om färg-, form- och stillära avseende hårstyling och makeup samt om verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om branschens krav för yrkesutövande.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av tekniker, behandlingar, maskiner, material, produkter och verktyg utifrån önskat resultat och hållbart arbetsliv.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade behandlingar och arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med tekniker och metoder avseende arbete inom yrkesområdena hårstylist och makeupartist.

Ämnet hårvård och salongs kunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tekniker, behandlingar, verktyg, maskiner, material och produkters egenskaper, funk-

tion, användningsområden och miljöpåverkan inom minst ett av yrkesområdena frisör, barberare eller hår- och makeupstylist.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om branschens krav för yrkesutövande.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om val av behandlingar, tekniker, maskiner, material och produkter utifrån önskat resultat inom minst ett av yrkesområdena frisör, barberare eller hår- och make-upstylist.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om service samt marknadsföring av produkter eller tjänster avseende verksamhet inom frisör, barberare eller hår- och make-upstylistbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra analysera utgångsläge, planera, identifiera resurser, utvärdera arbetsprocess och resultat samt utföra specialiserade behandlingar och andra arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom minst ett av yrkesområdena frisör, barberare eller hår- och make-upstylist enligt lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.

Ämnet hälsopedagogik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om människors hälsa, om folkhälsoarbete och om olika former av hälsofrämjande arbete.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika strategier och metoder inom folkhälsoarbete och hälsofrämjande arbete på individ och gruppnivå.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom minst en form av hälsofrämjande verksamhet, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer utifrån olika behov.

Ämnet hälso- och sjukvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vård- och omsorgsåtgärder, om medicinska åtgärder vid sjukdomar och olycksfall, om smärta och smärtbehandling samt om människan fysiskt, psykiskt, socialt och existentiellt vid ohälsa och i krissituationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom vård- och omsorgsuppgifter och inom medicintekniska uppgifter vid sjukdomar och olycksfall, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter och deras närstående.

Ämnet hästkunskap

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hästars biologi, beteende, hälsa, näringsbehov och reproduktion, om hästavel, om hästsjukdomar, om smittspridning, smittskydd och hygien inom hästhållning, om hästraser och deras egenskaper.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda etiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering och skötsel av hästar samt inom skötsel av utrustning, stallar och tillhörande anläggningar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar hästhållning.

Ämnet hästsportanläggningars skötsel och drift

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika byggmaterials egenskaper, funktioner och användningsområden, om hästsportanläggningar och deras tekniska utrustning, samt om byggnaders konstruktion och funktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnations- och underhållsarbete samt skötsel och drift av hästsportanläggningar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet industriautomation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion och principer beträffande produktionsceller, inklusive den ingående utrustningen.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vanligt förekommande maskiners principiella uppbyggnad och användningsområden, om de standarder och begrepp som används samt om säkerhet, risker och farliga energier som finns vid arbete inom automatiserad produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom driftsättning, styrning, programmering, övervakning och kontroll av produktionsceller, inom montering av utrustning som ingår i en produktionscell, samt inom förebyggande och avhjälpare underhåll av produktionsceller.

Ämnet industriell elmotorstyrning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, installation och styrning av elmotorer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation och underhåll av elmotorer och tillhörande utrustning.

Förmåga att dokumentera installationer och underhåll av elmotorer och tillhörande utrustning.

Ämnet industriell ytbehandling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om industriell ytbehandling av olika underlag och om olika ytbehandlingssystemens uppbyggnad.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom industriell ytbehandling, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet informationsteknik i automatiserade system

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad och funktion hos industriella datorer, styrsystem, övervakningssystem och annan hårdvara i minst två typer av nätverk och med minst två typer av kommunikationsprotokoll.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om informationssäkerhet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation och underhåll av hård- och mjukvara i industriella dator- och kommunikationssystem, inklusive idrifttagning, felsökning och felavhjälpning.

Ämnet industriell mätteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den industritekniska mätutrustning som används inom minst ett industriområde, om dess användningsområden, konstruktion och funktion samt om tillhörande metoder och tekniker.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven för det aktuella industriområdet) inom användning, felsökning, effektivisering och vård av utrustning som används inom det aktuella industriområdet.

Ämnet industriell produktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den process där produktionsidéer utvecklas till ett tillverkningsystem, inom minst ett industriområde.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur logistik, effektiviseringar, produktionsekonomi, marknadsföring och arbete för hållbar utveckling och resurseffektivitet påverkar industriell produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån

de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom tillverknings-system, inom minst ett industriområde.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper i alla led av den industritekniska processen.

Ämnet industriella interna transporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den interna transportutrustning som används inom minst ett industriområde, om dess användningsområden, konstruktion och funktion samt om tillhörande metoder och tekniker.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven för det aktuella industriområdet) inom användning, funktionskontroll, felsökning, effektivisering och vård av intern transportutrustning som används inom det aktuella industriområdet.

Ämnet industriisolerings

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av isoleringsmaterial och material för ytbeklädnad samt om de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) beträffande isolering av tekniska installationer i industrisektorn samt beträffande tillverkning och montering av material för ytbeklädnad.

Ämnet industrirörteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad och montering av samt funktion hos system i industriröranläggningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper i materiallära med avseende på system och installationer som har särskilda krav på tryck och temperaturer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom monteringar, installationer och reparationer som förekommer vid arbete med industriröranläggningar.

Ämnet industriteknisk fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om teknik, utrustning och metoder som används inom minst en typ av arbetsprocess inom minst ett industritekniskt område.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom genomförande, dokumentation och utvärdering av minst en typ av arbetsprocess inom minst ett industritekniskt område, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar den aktuella verksamheten.

Ämnet industritekniska processer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur råvaror eller material bearbetas i den industritekniska processen inom minst ett industritekniskt område samt om hur och varför produktionsutrustning kopplas samman till produktionslinjer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom den industritekniska processen, inom minst ett industriområde.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper i alla led av den industritekniska processen.

Ämnet information och kommunikation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om medier och programvaror och hur de används för att skapa, och dela information och kommunikation.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisation och utförande av informations- och kommunikationsuppgifter inom minst en typ av media och inom minst en organisationsform med hjälp av relevanta programvaror, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet inköp

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om inköp, logistiska samband, frakt- och transportlösningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom inköp enligt lagar och andra bestämmelser.

Ämnet installationsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elinstallationer inom elmotorstyrning och kraft- och belysningsanläggningar samt säkerhet, standarder, lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) såsom installation, kontroll,

driftsättning och felsökning av nya och befintliga anläggningar i olika miljöer samt dokumentation av arbete utifrån gällande standarder och andra bestämmelser.

Ämnet internationellt arbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika aspekter av hälsa, ohälsa och funktionsnedsättningar i ett internationellt perspektiv samt om den betydelse normer, värderingar och ideal har inom vård och omsorg internationellt.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om internationellt arbete och internationella överenskommelser.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom internationellt arbete enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med människor med olika kulturella bakgrunder och livsåskådningar.

Ämnet jakt och viltvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om viltvård, jakt- och fångstmetoder, om växter, djur och biologiska, ekonomiska och tekniska samband med relevans för jakt, viltvård och viltförvaltning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom jakt och viltvård, inklusive tillvaratagande av fällt vilt, i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar jakt och viltförvaltning.

Ämnet järnvägsbyggnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om järnvägsbyggnad inom anläggning samt om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för anläggningsarbeten med underhåll eller nyanläggning inom järnvägsbyggnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom anläggningsarbeten inom järnvägsbyggnad, enligt gällande lagar och bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet kattkunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om katters biologi, beteende, hälsa, näringsbehov och reproduktion, om kattsjukdomar, om smittspridning, smittskydd och hygien vid arbete med katter, samt om olika kattraser och deras egenskaper.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hanteringsträning och skötsel av katter, samt inom skötsel av anläggningar för katter och där förekommande aktuell utrustning i enlighet med gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med katter.

Ämnet klassisk balett

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur anatomi och ergonomi påverkar kroppen och den danstekniska träningen inom den klassiska baletten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska träningsprocessen samt improvisation inom klassiska balett.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska processen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) avseende yrkesmässigt förhållningssätt och frågor som rör arbetsmiljö i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet kommunikationsnät

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om installation och underhåll av kommunikationsnät.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation av kommunikationsnät, samt inom felsökning i och reparation av befintliga kommunikationsnät, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet kompletterande träning för yrkesdansare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur levnadsvanor, hälsa, anatomi och ergonomi påverkar kroppen och den danstekniska träningen inom den klassiska baletten, eller den samtida dansen, i kombination med en annan genre för att uppnå en hållbar prestationsutveckling.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om dans träningsprocessens olika delar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

Ämnet konditori

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, maskiner, redskap och annan utrustning samt om råvaror och andra ingredienser som används vid tillverkning av olika typer av konditoriprodukter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ekonomiska och kvalitetsmässiga konsekvenser vid val och inköp av råvaror och vid tillverkning och förvaring av konditoriprodukter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom tillverkning av olika typer av konditoriprodukter enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet konsthantverk

Specialiserade (erfarenhetsbaserad och teoretiska) kunskaper om konstnärligt arbetet inom minst ett material, till exempel trä, textil, metall, lera eller papper och dess egenskaper samt om de bearbetningsmetoder och användningsområden som är specifika för det aktuella materialet.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om samspelen mellan material, estetik, form, funktion och färg beträffande det aktuella materialet samt om miljö och resursmässiga aspekter på design och materialval.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter enligt fastställda säkerhets- och kvalitetskrav samt lagar och andra bestämmelser inom en formgivnings- och arbetsprocess, med avseende på minst ett material, exempelvis trä, textil, metall, lera eller papper.

Ämnet konsthantverk – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om konstnärligt arbete inom minst ett material, till exempel trä, textil, metall, lera eller papper, och dess egenskaper samt om de bearbetningsmetoder och användningsområden som är specifika för det aktuella materialet.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om samspelen mellan material, estetik, form, funktion och färg beträffande det aktuella materialet samt om miljö och resursmässiga aspekter på design och materialval.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om konsthantverkets traditionella och moderna tekniker och metoder samt om den historiska utvecklingen inom hantverksområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom en formgivnings-

och arbetsprocess, med avseende på minst ett material, exempelvis trä, textil, metall, lera eller papper.

Ämnet kraft- och värmeteknik

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift och underhåll av någon kraft- eller värmeteknisk anläggning, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) beträffande energitekniska beräkningar i syfte att optimera driften av olika system, med hänsyn tagen till miljö och ekonomi, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet kulturplåtslageri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kulturplåtslageri eller om plåtslageri samt de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med kulturplåtslageri eller plåtslageri.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den estetiska helheten vid plåtslageriarbeten och om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom kulturplåtslageri eller plåtslageri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet kyl- och värmepumpsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kyl- och värmepumpanläggningars tekniska konstruktion, om komponenternas egenskaper, om hur fel kan uppkomma och åtgärdas samt om de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kylprocessen och om köldbärare och köldmedier i kyl- och värmepumpssystem samt om deras miljöpåverkan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, drift, underhåll och service av kyl- och värmepumpsanläggningar.

Ämnet körning med häst

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körlära, utrustning och hästars utbildning, om träningsrelaterade skador och sjukdom-

ar hos hästar samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom körning och verksamheten den ingår i.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom motion, arbete och träning av hästar med avseende på körning, i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar dels arbete med hästar, dels körning av hästar på väg samt i skog och mark.

Ämnet laboratorieteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om provtagningar, hantering och bedömning av provsvar inom industritekniska processer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) i laboratorium i den industritekniska processen inom minst ett industriområde.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper i alla led av den industritekniska processen.

Ämnet lager och terminal

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lager och terminal, deras verksamheter och funktion samt olika logistiklösningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering av varor och gods inom lager och terminal.

Ämnet lantbruksdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lantbruksdjurs biologi, beteende och näringsbehov, om hälsa, sjukdomar, reproduktion och avel, om smittspridning, smittskydd och hygien vid arbete med lantbruksdjur.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om produktionsplanering och produktkvalitet samt om biologiska, ekonomiska och tekniska samband vid arbete med lantbruksdjur.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skötsel av lantbruksdjur och deras miljö, inklusive skötsel av djurstallar och aktuell utrustning, samt inom kvalitetssäkring och livsmedelssäkerhet i produktionen i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med lantbruksdjur.

Ämnet lantbruksmaskinteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vanligt förekommande lantbruksfordon och redskap samt deras system, komponenter och användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, felsökning och reparation av lantbruksfordon och redskap.

Ämnet lastbilar – reparations- och systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lastbilar olika system och komponenter samt tilläggsutrustning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparationer av komponenter och system i lastbilar.

Ämnet lastbilar – system- och diagnosteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika el- och nätverkssystem samt deras uppbyggnad och funktion i lastbilar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om diagnos, felsökning och reparationer av komponenter och system i lastbilar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom diagnos, felsökning och reparation av el- och nätverkssystem.

Ämnet lastbilar och mobila maskiner – motorteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst en typ av motorer i lastbilar eller i mobila maskiner, dess olika komponenter och hur de samverkar samt om de olika bränslen som används, avgaskrav och avgasernas påverkan på miljön.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparation av minst en typ av motorer och dess olika komponenter och system i lastbilar eller mobila maskiner.

Ämnet lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fordons-typerna inom minst ett av områdena lastbilar eller mobila maskiner, deras funktion och uppbyggnad, huvudkomponenter och användningsområden samt kunskaper om verktyg och utrustning i en fordonsverkstad och dess arbetsrutiner.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och utföra arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service och underhåll av lastbilar eller mobila maskiner enligt lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Ämnet lastbilspåbyggnad – container och anläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om container- eller anläggningspåbyggnader på lastbilar med tillhörande system och utrustning samt deras olika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparation av system och komponenter i container- eller anläggningspåbyggnader på lastbilar.

Ämnet lastbilspåbyggnad – rundvirkestransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kranförsedda lastbilspåbyggnader med tillhörande system och utrustning samt deras olika användningsområden för rundvirkestransporter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparation av system och komponenter i kranförsedda lastbilspåbyggnader på lastbilar avsedda för rundvirkestransporter.

Ämnet lastbilspåbyggnad – skåp

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om påbyggnadsskåp på lastbilar med tillhörande system och utrustning samt deras olika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparation av system och komponenter i påbyggnadsskåp på lastbilar.

Ämnet lastbilspåbyggnad – tank och bulk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lastbilspåbyggnader för tank- eller bulktransporter med tillhörande system och utrustning samt deras olika användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparation av system och komponenter i tank- eller bulkpåbyggnader på lastbilar.

Ämnet ledningsbyggnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ledningsbyggnad inom anläggning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för ledningsbyggnad inom anläggning samt om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggandet samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom anläggningsarbeten med ledningsbyggnad enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet livsmedels- och näringskunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika råvaror och livsmedel, om deras kemiska uppbyggnad och funktion i kroppen, om hur deras kvalitet och näringsinnehåll påverkas vid förädling, tillagning och förvaring.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter med kvalitetsbedömningar av olika råvaror och livsmedel samt med näringsberäkningar och sammanställningar av menyer för olika kostval enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet livsmedelshygien

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mikroorganismers förekomst, livsbetingelse och betydelse i samband med livsmedelshantering, om livsmedelsburna smittor och förgiftningar, om metoder för hantering av råvaror och tillagning, varmhållning, nedkylning, uppvärmning och förvaring av livsmedel samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom genomförande av provtagningar på råvaror och färdiga livsmedelsprodukter, inom egenkontroller, inom rengöring av lokaler och utrustning för livsmedelshantering samt inom livsmedelshantering.

Ämnet logi och värdskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper inom minst ett yrke inom besöksnäringen, om besöksnäringens organisation, yrkesroller och arbetsuppgifter samt om bokningssystem och olika former av logi.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom administration, organisation och utförande av receptionsarbete inom minst en form av logi i besöksnäringen.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar med individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet logistik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om logistik, logistiska samband, logistikstrategier, frakt- och transportlösningar och expedition.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom logistik, distribution och expedition enligt lagar och andra bestämmelser.

Ämnet låsinstallation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om installation av lås- och låssystem samt om de lagar, förordningar och standarder som reglerar arbete med låstekniska system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom kontroll, testning och felsökning av låstekniska system enligt de lagar, förordningar och standarder som reglerar arbete med låstekniska system.

Ämnet lås- och passerteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om installation av lås- och passersystem samt om de lagar, förordningar och standarder som reglerar arbete med låstekniska system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom kontroll, testning och felsökning av låstekniska system i dörrmiljöer enligt de lagar, förordningar och standarder som reglerar arbete med låstekniska system.

Ämnet manuell mönsterkonstruktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om manuell mönsterkonstruktion och mönsterhantering avseende tillverkning av kläder.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sambandet mellan kroppsformer, funktion och mönsterframställning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom manuell mönsterkonstruktion och mönsterhantering avseende tillverkning av kläder.

Ämnet marina system

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om marina system (marintekniska system och komfortsystem) hos fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik och deras huvudkomponenter, uppbyggnad och användningsområden, om huvudkomponenternas funktion och hur de samverkar och om miljöpåverkan hos olika installations- och reparationsmaterial samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, felsökning, service och reparation samt funktions- och säkerhetskontroll, reparation och nyinstallation av olika system i fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet marin el

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den elektronik, de elektriska installationer och elektriska system som förekommer i fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete avseende elektriska och elektroniska installationer i fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, underhåll, felsökning, reparation och service av elektroniska och elektriska system i fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik, och inom kvalitetssäkring av installationer samt funktions- och säkerhetskontroll enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete avseende elektriska och elektroniska installationer i fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik.

Ämnet marin motorteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om marina motorer och deras drivlinors huvudkomponenter, uppbyggnad och användningsområden, om huvudkomponenternas funktion och hur de samverkar samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, service, diagnostisering, funktions- och säkerhetskontroll, reparation och nyinstallation av marina motorer, drivlinor och tillhörande utrustningar enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet marinteknisk byggnation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om konstruktion hos och byggnation av fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik och om egenskaper, funktion, användningsområden och miljöpåverkan hos olika båt-

byggnads-, installations- och reparationsmaterial, samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom konstruktion och byggnation av fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik samt inom installation, felsökning, service, reparation och funktions- och säkerhetskontroll enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet marintekniskt underhåll

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om underhåll och reparation av fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik och om miljöpåverkan hos olika reparationsmaterial, samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, service och reparation av fritidsbåtar samt inom felsökning, service och funktions- och säkerhetskontroll av olika system och konstruktion hos fritidsbåtar och mindre fartyg i yrkestrafik enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet marklära

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om markens biologiska, fysikaliska och kemiska sammansättning, om hur mark och vattenförhållanden påverkar olika typer av växter samt om energiomsättning i växter och kretslopp i mark, vatten och luft.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom markarbeten kopplat till trädgårdsodling eller trädgårdsanläggning i syfte att påverka livsbetingelserna för olika typer av växter i enlighet med lagar och bestämmelser inom området.

Ämnet marknadsföring inom besöksnäringen

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om marknadsföring och försäljning inom turism- eller besöksnäringen, om köpprocesser och samband mellan utbud och efterfrågan.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom marknadsföring och försäljning av tjänster inom turism- och besöksnäringen och användning av marknadsföringskanaler samt om utvärdering av marknadsaktiviteter.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och behov.

Ämnet maskinbefäl

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vakthållning som befäl, maskinteknik, miljö- och säkerhetsrisker i samband med driften av ett fartyg samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar sjöfarten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som maskinbefäl, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar sjöfarten.

Ämnet maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de maskiner och den tekniska utrustning som används inom minst ett av naturbrukets verksamhetsområden, om deras konstruktion, funktion och användningsområden, samt biologiska, tekniska och ekonomiska samband vid användning av maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom arbete med maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk, i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar dels arbete med de aktuella maskinerna, dels körning av dessa i samband med arbete och i trafik.

Ämnet maskintjänst

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om befaren maskinpersonals arbetsuppgifter, om den maskinella och eltekniska utrustning som finns på ett fartyg, om miljö- och säkerhetsrisker i samband med driften av ett fartyg samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift och underhåll samt reparationer av fartygets huvud- och hjälpmaskiner med tillhörande utrustning och andra maskiner på fartyget.

Ämnet massage

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om människokroppens anatomi och fysiologi, med tonvikt på kroppens rörelseapparat, samt om massage som såväl skadeförebyggande som hälsofrämjande behandlingsform.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets- och yrkesetiska kraven) inom olika massagetekniker, i såväl skadeförebyggande som hälsofrämjande syfte.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet mat och dryck i kombination

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika traditionella och moderna maträtter och dryckesalternativ, om olika mat- och dryckeskombinationer och om måltiden som helhetsupplevelse.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) beträffande komponering av måltider genom att kombinera mat och dryck.

Ämnet materialteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om det eller de produktionsmaterial som används inom minst ett industriområde samt om aktuella materials användningsområden, inneboende egenskaper och samverkan med yttre tekniska, fysiska och kemikaliska betingelser och skeenden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven för det aktuella industriområdet) inom bearbetning och hantering av det aktuella materialet enligt etablerade metoder för materialbearbetning, inklusive tekniskt avancerad produktionsutrustning.

Ämnet matlagning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika matlagningstekniker och variationer av dem, om näringslära vid matlagning, om ekonomiska och kvalitetsmässiga konsekvenser vid val och inköp av råvaror och vid tillagning och förvaring.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom organisering av matlagning samt inom tillagning av välsmakande maträtter, inklusive allergi- och specialkost, inom olika verksamhetsområden enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet mekaniskt underhåll

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om förebyggande och avhjälpande mekaniskt underhåll av utrustning inom något industritekniskt område.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom förebyggande och avhjälpande underhåll av system eller utrustning inom något industritekniskt område.

Ämnet miljö- och vattenteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, drift och underhåll av anläggningar för miljö- och vattenteknik samt om konsekvenser av olika processförändringar i dessa anläggningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mikrobiologiska processer som har betydelse för vatten- och miljöteknik samt om rådets lagar och bestämmelser för driften.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) i vatten- och miljötekniska anläggningar, såsom beräkningar och analyser.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare och användare.

Ämnet MMA-svetsning rör

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om svetsmetoden MMA.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom sammanfogning av rör med svetsmetoden MMA.

Ämnet mobila maskiner – reparations- och systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mobila maskiners olika system och komponenter samt tilläggsutrustningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om felsökning och reparationer av komponenter och system i mobila maskiner.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning med mät- och diagnosutrustning och reparationer av komponenter och system i mobila maskiner.

Ämnet mobila maskiner – system- och diagnosteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om funktionsprinciper och uppbyggnad av olika el- och nätverkssystem i mobila maskiner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om diagnos, felsökning och reparationer av komponenter och system i mobila maskiner.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom diagnos, felsökning och reparation av el- och nätverkssystem i olika typer av mobila maskiner.

Ämnet modedesign och sömnad

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av tekniker, metoder, material, maskiner och annan utrustning avseende hantverksmässigt arbete inom konfektionssömnad, mönsterhantering och design av dam- och herrkläder.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom konfektionssömnad, mönsterhantering och design samt inom såväl produktion som ombearbetning av kläder och kollektioner.

Ämnet motor- och röjmotorsåg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om motorsågens och röjmotorsågens konstruktion och funktion, samt om service och periodisk kontroll av motorsågar och röjmotorsågar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom arbete med motorsåg och röjmotorsåg samt inom service och reparationer av motorsågar och röjmotorsågar enligt de säkerhetsföreskrifter som reglerar arbete med motorsågar och röjmotorsågar.

Ämnet mur- och putsverk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om murnings- och putsningsarbeten samt om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för murnings- och putsningsarbeten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder vid skalmurning, om isolerputs-system, om förbandsmurning med murblock, tegel och sandsten, om montering av murkramlor och armering, om den estetiska helheten vid mur- och putsarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom mur- och putsarbeten och husbyggnad enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet måleri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om måleri-processens alla stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas, samt kunskaper om färglära, olika måleritekniker och om målningsmaterialens estetiska och skyddande funktion.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med måleri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom måleri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet måleri – invändigt

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om måleri-processens alla stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas, samt kunskaper om färglära, olika måleritekniker och om målningsmaterialens estetiska och skyddande funktion.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med invändiga måleriarbeten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom måleri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet måleri – utvändigt

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om måleri-processens alla stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas, samt kunskaper om färglära, olika måleritekniker och om målningsmaterialens estetiska och skyddande funktion.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med utvändiga måleriarbeten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom måleri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet måleri – äldre målningstekniker

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om måleri-processens alla stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas, samt om färglära, olika måleritekniker och om målningsmaterialens estetiska och skyddande funktion.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med måleri eller med äldre målningstekniker, till exempel vid målning med kalkfärg, limfärg, tempera, linoljefärg och slamfärg.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom måleri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet måltid och bransch

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett yrke inom restaurang- och livsmedelsbranschen samt om det hantverksmässiga arbetet inom det yrket.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om service och bemötande i servicesituationer i yrket samt om livsmedelshygien.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom det aktuella yrket, utifrån de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet människan i industrin

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om industrins utveckling och förutsättningar samt om människans roll i industrin.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom något industriområde utifrån systematiskt säkerhetsarbete och hållbarhet.

Ämnet människans säkerhet

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om faktorer i samhället som kan orsaka skador på människor och den omgivande miljön samt om systematiskt arbete och skadeförebyggande arbete.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom skadeförebyggande verksamhet enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med människor i svåra situationer.

Ämnet mät- och reglerteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder och arbetssätt för att mäta och reglera olika storheter, om industriell mätteknik, om metoder för att mäta temperatur, tryck, flöde och nivå samt om uppbyggnad och funktion hos olika mätvärdesomvandlare och regulatorer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, konfiguration, driftsättning, felsökning, reparation och underhåll av mät- och reglertekniska komponenter och system.

Ämnet möten och event

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att arrangera konferens, möten och event, om mötesanläggningar, kundtyper och deras önskemål, samt att organisera och genomföra arrangemang.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom bokning, administration och organisation av olika arrangemang, inklusive förekommande teknisk utrustning.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet natur- och landskapsvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om natur- och kulturvården, om natur- och landskapsvård, samt om ekologiska samband, ekosystemtjänster och biologisk mångfald kopplat till natur- och landskapsvård.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom natur- och landskapsvård i enlighet med lagar och andra bestämmelser som rör skyddsvärda växter och djur, samt natur- och kulturmiljöer.

Ämnet naturbruk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, arbetsprocesser, material, verktyg och maskiner som är relevanta för minst ett yrke inom naturbruket.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sambanden mellan naturbrukets olika miljöer, branscher, produkter och tjänster samt om naturbrukets roll för främjande av en hållbar utveckling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- arbetsmiljö- och miljökraven) inom minst ett av naturbrukets områden i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar säkerheten i arbetet inom naturbruk.

Ämnet naturturism

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om villkor för naturturism, utrustning, ekologiska samband i olika natur- och kulturmiljöer samt om olycksrisker och säkerhetsåtgärder vid aktiviteter i naturen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra samt utvärdera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisering och genomförande av aktiviteter i natur- och kulturmiljöer i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att kommunicera och utöva ledarskap med individer och grupper.

Ämnet nätverksadministration

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om servrar, deras uppbyggnad och vilka tjänster de kan erbjuda, om uppbyggnad och funktion samt installation och konfiguration av servrar, systemlösningar, domänhantering och dess katalogtjänster.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, konfiguration, optimering, analys och administration av server- och systemlösningar samt inom övervakning, underhåll, felsökning och avhjälpning av fel.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare och användare.

Ämnet nätverksteknologier

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om lokala och globala datornätverk, om uppbyggnad och funktion av nätverks olika delar och komponenter samt om hårdvaru- och mjukvaruinstallationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hårdvaru- och mjukvaruinstallation, inom konfiguration, optimering, analys och administration av nätverksmiljöer, inom uppbyggnad av nätverk och anläggningar, inom skapande av systemlösningar samt inom övervakning, underhåll, felsökning och avhjälpning av fel i fråga om utrustning i nätverksmiljöer, enligt de lagar och andra bestämmelser som är tillämpliga inom nätverksområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare och användare.

Ämnet omvårdnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sjukdomar, deras uppkomst och behandlingar, om arbete nära patienter och brukare inom hälso- och sjukvård eller socialtjänst, om vård och omsorg i livets slutskede samt om hälso- och sjukvårdens organisation och ansvarsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade vård- och omsorgsuppgifter med och utan tekniska hjälpmedel (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom omvårdnads- och omsorgsprocessen, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar vård- och omsorgsområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter och brukare inom hälso- och sjukvård eller inom socialtjänst samt deras närstående.

Ämnet original, reproduktion och prepress

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om utrustning och programvaror för framställning av grafiska produkter samt automatiska och manuella arbetsflöden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom originalproduktion, bild- och färghantering, utskriftshantering och optimering för tryck och webb samt metoder för att arbeta i projekt.

Ämnet pedagogiskt arbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om förskolans eller fritidshemmets verksamheter och aktiviteter, om lekens och skapande verksamheters betydelse för människors lärande och utveckling samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar förskola eller fritidshem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhetskraven) beträffande minst en pedagogisk verksamhet enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet pedagogiskt och socialt arbete – specialisering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om begrepp och arbetsmetoder avseende pedagogiskt och socialt arbete inom minst ett pedagogiskt eller socialt område, exempelvis inom pedagogisk verksamhet, social verksamhet eller funktionshinderområdet samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbetet inom det aktuella området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom genomförande och utvärdering av arbetsuppgifter inom minst ett pedagogiskt eller socialt område.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper inom det aktuella pedagogiska eller sociala området.

Ämnet personaladministration

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om administrativa arbetsuppgifter, rutiner och funktioner vid personalplanering, rekrytering och arbetsmiljöarbete, om de programvaror som används i olika administrativa och kommunikativa arbetsuppgifter samt om lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda etiska kraven samt de fastställda kvalitets- och miljökraven) avseende administrativt arbete inom personaladministration.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet personbilar – reparations- och systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om personbilar och lätta transportfordons olika system och komponenter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparationer av komponenter och system i personbilar eller lätta transportfordon.

Ämnet personbilar – service och underhållsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om personbilar, deras funktion och uppbyggnad, huvudkomponenter och användningsområden samt kunskaper om verktyg och utrustning i en fordonsverkstad och dess arbetsrutiner.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service- och underhåll av personbilar enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet personbilar – system- och diagnosteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika el- och nätverkssystem samt deras uppbyggnad och funktion i personbilar eller lätta transportfordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om diagnos, felsökning och reparationer av komponenter och system i personbilar eller lätta transportfordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom diagnos, felsökning och reparationer av system och komponenter i personbilar eller lätta transportfordon.

Ämnet persontransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om persontransporter samt om bussar och utrustningar som används för persontransporter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung buss i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom persontransporter med tung buss.

Ämnet persontransporter – beställningstrafik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om beställningstrafik med tung buss samt om de bussar och utrustningar som används för beställningstrafik.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung buss i trafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom beställningstrafik med tung buss.

Ämnet persontransporter – sjuktransport

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sjuktransporter samt om de fordon och utrustningar som används.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra fordon för sjuktransporter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom sjuktransporter.

Ämnet persontransporter – skolskjutstrafik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skolskjutstrafik samt om de fordon och utrustningar som används i skolskjutstrafik.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra fordon i skolskjutstrafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skolskjutstrafik.

Ämnet persontransporter – taxitrafik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om taxitrafik samt om de fordon och utrustningar som används i taxitrafik.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra fordon i taxitrafik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom taxitrafik.

Ämnet pistmaskiner – reparations- och systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pistmaskiners olika system och komponenter.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pistmaskinernas olika tilläggsutrustningar och deras system och komponenter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparationer av system och komponenter i pistmaskiner och tilläggsutrustningar.

Ämnet pistmaskinförare

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om preparering med snö i spårområden och skidnedfarter samt om pistmaskiner, tilläggsutrustningar och deras olika användningsområden.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att köra och manövrera pistmaskiner i spårområden och skidnedfarter.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom preparering av olika typer av spårområden och skidnedfarter med hjälp av pistmaskiner och tilläggsutrustningar.

Ämnet plattsättning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om plattsättning samt om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för plattsättning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om plattsättning på väggar och golv, om underarbeten och tätskikt, om arbetsprocesser inom husbyggnad, om den estetiska helheten vid plattsättningsarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom både våtrumsarbeten och husbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet plåtbearbetning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om plåtbearbetningsprocessen från underlag till färdig produkt.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, material samt manuell och datorstyrd utrustning (exempelvis CNC) som är relevant i samband med plåtbearbetning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom plåtbearbetning.

Ämnet plåtslageri – kopparplåt

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om taktäckningsarbeten med kopparplåt samt om byggnadsplåtslageri och byggnadsplåtslageriprocessens stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med byggnadsplåtslageri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnadsplåtslageri enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet plåtslageri – svetsmetoder

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om byggnadsplåtslageri eller ventilationsplåtslageri samt plåtslageriprocessens stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om svetsning och lödning inom byggnads- eller ventilationsplåtslageri och de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med byggnads- och ventilationsplåtslageri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnads- eller ventilationsplåtslageri samt inom svetsning och lödning inom byggnads- eller ventilationsplåtslageri, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet plåtslageri – titanzinkplåt

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om fasad- och taktäckning med titanzinkplåt samt om byggnadsplåtslageri och byggnadsplåtslageriprocessens stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med byggnadsplåtslageri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom byggnadsplåtslageri enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet praktisk marknadsföring

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om handelsbranschen och praktisk marknadsföring.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån hållbar utveckling, säljetik och de fastställda säkerhets- och miljökraven) inom praktisk marknadsföring enligt lagar och andra bestämmelser.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet processautomation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder och arbetssätt för mätning, insamling av mätdata, datahantering, informationsteknik, reglering och övervakning av processen i automatiserade processanläggningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om informationstekniska system i automatiserade processer, om hur informationsteknik kan användas i olika nivåer av automatiserade processanläggningar samt om standarder och föreskrifter inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll av en automatiserad processanläggning. Detta innefattar identifiering och avhjälpning av regler tekniska och lokala datatekniska problem på anläggningsnivå, reglering och optimering av enkla processer, arbete med processdatorsystem för datainsamling och övervakning av processen, samt mätning av fysikaliska storheter och kemiska egenskaper, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet produktionsutrustning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den industri tekniska utrustning som används inom minst ett industriområde, om dess användningsområden, konstruktion och funktion samt om tillhörande metoder och tekniker.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom användning, funktionskontroll, felsökning, mätning, beräkning, effektivisering och vård av produktionsutrustning, kringutrustning, verktyg, maskiner och styrteknisk utrustning, som används inom det aktuella industriområdet.

Ämnet produktutveckling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper från minst ett industriområde om hur krav från olika intressenter samordnas till en helhet i den kreativa process som skapar en produkts gestalt, funktion och användningsområde, där slutresultatet är ett samspel mellan behov, estetik, funktion, konstruktion, produktion och hållbar utveckling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom planering och tillverkning av produktmodeller och produktprototyper.

Ämnet psykiatri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika psykiatriska sjukdomstillstånd, om faktorer som påverkar psykisk hälsa och ohälsa, om den samhällsbaserade psykiatrins olika stödåtgärder vid arbete med patienter och brukare.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom omvårdnads- och omsorgsprocessen vid olika psykiska funktionsnedsättningar och sjukdomar, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter och brukare inom psykiatri samt deras närstående.

Ämnet pälsvård och hundfrisering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pälsvård, trimning, hundfrisering och relaterade behandlingar av hundar, om hundsjukdomar, smittspridning och hygien vid arbete med hundar, om hundars behov och beteende samt om service och kundbemötande.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisering och genomförande av olika hundbehandlingar i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Ämnet renen och dess naturmiljö

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om renens anatomi, fysiologi, årstidsrytm, betesval, etologi, hälsa och naturliga beteende samt om traditionella och moderna samiska metoder inom renskötsel.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljö- och hygienkraven) inom såväl traditionella som moderna metoder av renskötsel, i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med användande av samisk terminologi inom det aktuella området kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet rennäring

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om traditionella och moderna samiska metoder inom renskötsel samt om förvaltningsorgan och samebyarnas roll för rennäringen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljö- och hygienkraven) avseende rennäringen under olika delar av året samt inom hantering och förvaring av renprodukter, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar utövande av rennäring och småskalig livsmedels-hantering.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med användande av samisk terminologi inom det aktuella området kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper.

Ämnet reservkraftsystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om drift och underhåll av anläggningar, system och komponenter inom reservkraft.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift och underhåll av något reservkraftsystem.

Förmåga att dokumentera och utvärdera drift- och underhållsarbeten.

Ämnet resor och destinationer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika verksamheter, destinationer och resvägar inom turismnäringen samt deras relation till ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom organisation, information och utvärdering av olika destinationer och resmål.

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet ridning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ridlära, utrustning och hästars utbildning, om träningsrelaterade skador och sjukdomar hos hästar samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom ridning och verksamheten den ingår i.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom motion och träning av hästar med avseende på ridning inom minst en av ridsportens olika grenar, i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar dels arbete med hästar, dels ridning av hästar på väg samt i skog och mark.

Ämnet robotteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om robotens definition, konstruktion och funktion, om kommunikation mellan styrenheter, om standarder samt om risker som är förenade med arbete med robotteknik.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom driftsättning, programmering och felsökning av robotenhet.

Ämnet rättspsykiatri

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om öppen eller slutet rättspsykiatrisk vård samt kunskaper om olika stödåtgärder vid arbete med patienter inom rättspsykiatrien enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom omvårdnads- och omsorgsprocessen inom rättspsykiatrien.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med patienter inom rättspsykiatrien och deras närstående.

Ämnet samernas kultur och historia

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om samisk kultur och historia samt om det samiska samhällets organisation.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra samt utvärdera specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med koppling till det samiska kulturarvet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med användande av samisk terminologi inom det aktuella området kommunicera med olika målgrupper.

Ämnet samiskt hantverk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om samiska hantverkstraditioner, om traditionella och moderna samiska hantverkstekniker och metoder samt om material, verktyg och maskiner som används inom minst ett samiskt hantverksområde.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom genomförande av alla steg i hantverksprocessen från idé till färdig produkt, avseende minst ett samiskt hantverksområde.

Ämnet samisk hantverksskultur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper inom något samiskt hantverk och den samiska hantverksskulturens bredd och karaktär.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom samiskt hantverk.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med användande av samisk terminologi inom det aktuella området kommunicera med olika målgrupper.

Ämnet samisk mat och kultur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om traditionella och moderna samiska metoder för tillvaratagande av råvaror.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom organisering av matlagning samt inom tillagning av maträtter utifrån samisk matkultur, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar livsmedelshantering.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med användande av samisk terminologi inom det aktuella området kommunicera med olika målgrupper.

Ämnet sammanfogning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sammanfogning samt kunskaper om val av metod utifrån uppgift och material och risker vid formavvikelse och felaktigheter kvalitetsbedömning av resultat och om skötsel av utrustning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) i fråga om sammanfogning av olika material med relevanta sammanfogningsmetoder, till exempel limning, nitning, skruvförband, svetsning och lödning.

Ämnet samtida dans

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur anatomi och ergonomi påverkar kroppen och den danstekniska träningen inom samtida dans.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska träningsprocessen samt improvisation inom samtida dans.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska processen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) avseende yrkesmässigt förhållningssätt och frågor som rör arbetsmiljö i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet scenisk verksamhet – klassisk balett

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om koreografiska arbetsprocesser från idé fram till det sceniska framförandet, inklusive

olika metoder när det gäller tolkning, improvisation och komposition inom den klassiska baletten.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska träningen inom den klassiska baletten, samt pas de deux.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) avseende yrkesmässigt förhållningssätt, frågor som rör upphovsrätten och arbetsmiljö i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet scenisk verksamhet – samtida dans

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om koreografiska arbetsprocesser från idé fram till det sceniska framförandet, inklusive olika metoder när det gäller tolkning, improvisation och komposition inom den samtida dansen.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den danstekniska träningen inom den samtida dansen samt partnering.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) avseende yrkesmässigt förhållningssätt, frågor som rör upphovsrätten och arbetsmiljö i relation till scenisk verksamhet.

Ämnet servering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, material, redskap och annan utrustning som används vid servering i olika typer av matsalar och lokaler, om uppdukningar i matsal för olika typer av menyer, om arbetsorganisation och samverkan i matsal samt om olika drycker och dryckesservering.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om service- och bemötandesituationer i yrket.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom uppdukning i matsal eller lokal utifrån olika teman, högtider och menyer samt inom organisering och servering av mat och dryck enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet service och bemötande

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika servicesituationer, om olika försäljnings- och presentationstekniker samt om betydelsen av god produktkännedom och marknadsföring i servicesituationer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter i olika servicesituationer och vid exponering av varor eller tjänster med hjälp av olika försäljnings- och presentationstekniker.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet serviceteknik – naturbruk

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad av och funktion hos teknisk utrustning inom naturbruk, om utrustningens komponenter, material, styrsystem och kontrollsystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, underhåll och reparation av teknisk utrustning inom naturbruk i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet signalteknik – järnväg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om signal-systemets uppbyggnad och konstruktion samt om standarder, föreskrifter och andra bestämmelser inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll, ombyggnation, nybyggnation, felsökning och reparation av järnvägsanläggningars signalsystem, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att läsa och tolka ritningar och andra relevanta dokument.

Ämnet siminstruktör

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att leda simundervisning för barn och vuxna utifrån individuella förutsättningar, bland annat utifrån olika funktionsnedsättningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhetskraven i, på och vid vatten) beträffande den pedagogiska verksamheten och aktiviteten simundervisning, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar yrkesområdet.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder och förutsättningar, bland annat utifrån olika funktionsnedsättningar.

Ämnet sjöfartssäkerhet

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om säkerhets- och miljöskyddsorganisationen i rederier och på fartyg, om sjöfartsskydd, om den teknik, utrustning och de metoder som används på fartyg för att förhindra och hantera nödsituationer ombord samt om de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets-, arbetsmiljö- och miljökraven) inom säkerhets-, arbetsmiljö-, miljöskydds- och sjöfartsskyddsarbete på fartyg enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet skogsbruksmaskinteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika skogsbruksmaskiner som används i skogsbruket, deras system och komponenter samt deras användningsområden, däribland skotare och skördare.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, felsökning och reparation av skogsbruksmaskiner samt deras tilläggsutrustning, däribland skotare och skördare.

Ämnet skogsmaskiner

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skogsmaskiners konstruktion, funktion och användningsområden, om biologiska, tekniska och ekonomiska samband vid användande av teknisk utrustning inom skogsbruk, såsom skördare och skotare.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom körning av och arbete med skogsmaskiner och deras tekniska utrustning samt inom service, underhåll och enklare reparationer av skogsmaskiner och deras tekniska utrustning i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet skogsproduktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika trädslag och deras egenskaper och användningsområden, om skador och skadegörare på växande träd och virke.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skogsbruksplaner, om skogens kretslopp, jordarter, jordmån och ståndorter, om klassning och aptering, om certifieringssystem inom skogsbruk, samt biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom skogsproduktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skogsproduktion i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar skogsbruket.

Ämnet skogsvård

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skogens olika värden, om förnygring, beståndsvård och hållbar skogsförvaltning, om

skador och skadegörare på växande träd, om certifieringssystem inom skogsbruk, samt biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom skogsvård.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skogsvård i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar skogsbruket.

Ämnet skärgårdsnavigation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika fartygs egenskaper och användningsområden, om förebyggande säkerhetsåtgärder, om åtgärder vid brand, överlevnad och olycksfall, om sjövägsregler och om regler för navigation för framförande av fartyg.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hantering, manövrering och framförande av olika typer av fartyg enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar området.

Ämnet skötsel av utemiljöer

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om skötsel av utemiljöer med hänsyn till klimatfaktorer, växters biologi och funktion, om sjukdomar och skadedjur, om olika beskärningstekniker, om skötselplaner samt biologiska, tekniska och ekonomiska samband vid skötsel av utemiljöer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skötsel och underhåll av utemiljöer samt beskärning och trädvård i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet småskalig skogsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om maskiner och teknisk utrustning som är aktuella vid småskaligt skogsbruk, om dess konstruktion, funktion och användningsområden, samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband vid användande av dessa.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med maskiner och teknisk utrustning inom småskaligt skogsbruk samt inom service, underhåll och enklare reparationer av dessa i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet snöfordon – service och underhållsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pistmaskiner eller pistmaskiner och snöskotrar, deras funktion och uppbyggnad, huvudkomponenter och användningsområden samt kunskaper om verktyg, utrust-

ning och arbetsrutiner i en fordonsverkstad inrättad för pistmaskiner eller pistmaskiner och snöskotrar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och utföra arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service- och underhåll av pistmaskiner eller pistmaskiner och snöskotrar.

Ämnet snöskoter – reparations- och systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om snöskotrarar olika system och komponenter samt tilläggsutrustningar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och reparationer av system och komponenter i snöskotrar och tilläggsutrustningar.

Ämnet snötillverkning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om snötillverkning och snötillverkningssystem samt snölagring i skidområden.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om montering, driftsättning, övervakning, underhåll, felsökning och reparationer av snötillverkningssystem i skidområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom snötillverkning och snölagring samt montering, driftsättning, övervakning, underhåll, felsökning och reparationer av snötillverkningssystem i skidområden.

Ämnet social omsorg

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om teorier och begrepp inom social omsorg, om hur människan samspekar med sin omgivning, om relationen mellan livsvillkor och människors hälsa och livskvalitet samt om socialtjänstens organisation och ansvarsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom social omsorg utifrån ett pedagogiskt, habiliterande och rehabiliterande arbetssätt enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar vård- och omsorgsområdet.

Förmåga att både muntligt och skriftligt och med hjälp av informationsteknik kommunicera åtaganden och lösningar med brukare inom socialtjänsten och deras närstående.

Ämnet socialt arbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst en social verksamhet, om sociala frågor och problem på grupp- och individnivå.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, utföra samt identifiera resurser för specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhetskraven) inom minst en social verksamhet enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar området.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet solcellsmontering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om solcellsmontering eller tak- och tätskiktsmontering samt de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för solcellsmontering eller tak- och tätskiktsmontering.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om arbetsprocesser inom solcellsmontering eller tak- och tätskiksarbeten samt om egenskaper för solcellsanläggningar eller tak- och tätskiktsmaterial.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om den estetiska helheten vid solcellsmontering eller tak- och tätskiksarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom solcellsmontering eller tak- och tätskiksarbete, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet solcellsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om solcellstekniska anläggningars uppbyggnad och funktion samt om material och komponenter för dessa.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda miljö-, säkerhets- och kvalitetskraven) utifrån ritningar och tillhörande handlingar, inom montering, installation, reparation och underhåll av solcellstekniska system.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera med samt förmedla förslag på tekniklösningar till leverantörer och kunder.

Ämnet specialpedagogik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika funktionsnedsättningar och deras konsekvenser i olika sammanhang, om olika perspektiv på specialpedagogisk verksamhet och undervisning samt om specialpedagogiska arbetsätt och hjälpmedel.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhetskraven) inom olika förebyggande, stödjande och åtgärdande insatser och arbetsätt inom minst ett spe-

cialpedagogiskt område, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Förmåga att bemöta och kommunicera åtaganden och lösningar med personer med funktionsnedsättning, deras anhöriga och medarbetare inom minst ett specialpedagogiskt område.

Ämnet sprinklerteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om sprinklersystems uppbyggnad och funktion, om material, apparater, medier och komponenter för dessa samt om lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) samt utifrån ritningar och tillhörande handlingar, inom montering, reparation, service och underhåll av sprinklertekniska system och installationer.

Ämnet spårfordon – elektronik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av elektroniksystem och deras komponenter samt hur de samverkar i spårfordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om komponent- och kretsmätningar samt om felsökning, funktionskontroll och driftsättning av kompletta elektroniska applikationer i spårfordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom komponent- och kretsmätningar i elektroniksystem och deras komponenter samt inom felsökning, funktionskontroll och driftsättning av kompletta elektroniska applikationer i spårfordon.

Ämnet spårfordon – elkraft och traktion

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika kraft- och drivsystem samt hur dessa styrs i spårfordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om installation och driftsättning av motorer för olika driftarter i spårfordon samt om underhåll av elkraft- och elmotordrivsystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) vid arbete med installation och driftsättning av motorer för olika driftarter i spårfordon samt vid underhåll av elkraft- och elmotordrivsystem.

Ämnet spårfordon – ellära och elteknik

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om elektriska kretsar och deras komponenter och hur de samverkar i spårfordon samt om uppkomsten av störningar inom och mellan elsystem i spårfordon och spår-områden.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om komponent- och kretsmätningar i elektriska kretsar och deras komponenter samt om felsökning och avhjälpning av fel i elektriska kretsar och deras komponenter i spårfordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom komponent- och kretsmätningar i elektriska kretsar och deras komponenter samt inom felsökning och avhjälpning av fel i elektriska kretsar och deras komponenter i spårfordon.

Ämnet spårfordon – programmerbara system

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om spårfordonsdatorer samt hur dessa fungerar och samverkar med system och komponenter i olika spårfordonstyper.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om installation, driftsättning och underhåll samt provning av system och komponenter i spårfordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, driftsättning och underhåll samt provning av system och komponenter i spårfordon.

Ämnet spårfordon – systemteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om spårfordons olika system och deras komponenter samt hur dessa fungerar och samverkar.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom felsökning och avhjälpning av fel i spårfordons olika system och komponenter.

Ämnet spårfordon – trafikövervakning och signalsystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om trafikövervaknings- och signalsystem för spårfordon, deras komponenter och funktion samt om krav på trafikövervaknings- och signalsystem för säker, effektiv och tillförlitlig drift.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om underhåll av trafikövervaknings- och signalsystem och deras komponenter i spårfordon.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll av trafikövervaknings- och signalsystem och deras komponenter i spårfordon.

Ämnet spårfordon – underhållsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om arbetsprocesser, arbetsmetoder och riskbedömningar vid inspektioner, kontroller och underhåll av spårfordon samt om utrustning, verktyg och material som används i arbetet.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om pneumatiska system och deras komponenter i spårfordon samt om sammanfogning av olika material.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom inspektioner, kontroller och underhåll av spårfordon samt vid sammanfogning av olika material.

Ämnet spårfordon – yrkesteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om järnvägsbranschen och dess roll i samhället samt om förebyggande och avhjälpande underhåll av spårfordon.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om spårfordon, deras funktion och uppbyggnad, huvudkomponenter och användningsområden samt kunskaper om arbetsrutiner, verktyg och utrustning i en spårfordonsverkstad.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom förebyggande och avhjälpande underhåll av spårfordon.

Ämnet stenmontering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om stenmontering samt om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för stenmontering.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om stenglägning på golv, i trappor och på fasader, om arbetsprocesser inom husbyggnad, om egenskaper för olika natur och stenmaterial, om den estetiska helheten vid stenmonteringsarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom stenmontering och husbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet stensättning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om anläggningsarbeten med stensättning eller inom minst ett av yrkena grundläggning, vägbyggnad, vägunderhåll, eller ledningsbyggnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för markbeläggningar med olika stenmaterial samt om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbyggnaderna samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom anläggningsarbete, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet styckning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de i branschen förekommande djurens anatomi, om köttkvalitet, om hantering och förvaring av råvaror samt om styckningsdetaljernas och de olika sorteringsarnas användningsområden vid förädling och tillagning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom utförande av hängande och liggande styckning, finstyckning av grovstyckade detaljer samt inom förpackning, märkning och förvaring av styckningsdetaljerna enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet styrteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om givare och aktuatorer samt om installation och underhåll av styr- och reglertekniska system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation och underhåll av styr- och reglertekniska system, såsom driftsättning, felsökning och mätning, enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet städservice

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om smittorisker och mikroorganismer, miljöaspekter, yrkesetik och hälsa samt om användandet av kemisk-tekniska produkter, verktyg, maskiner och säkerhetsutrustning inom rengöringsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom utförande och utvärdering av rengöringsarbete utifrån de lagar och andra bestämmelser som reglerar branschen.

Förmåga att på ett serviceinriktat sätt kunna samarbeta och kommunicera med brukare och kunder.

Ämnet ställningsbyggnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ställningsbyggnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för ställningsbyggnad samt kunskaper om användningsområden och egenskaper för olika ställningstyper.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom ställningsbyggnad enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet support och servicearbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om användning och reparation av elektronik och datautrustning samt om arbetsplatsens och arbetets organisation, arbetsmiljö, säkerhet och de lagar och andra bestämmelser som gäller inom området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom support och service.

Förmåga att kommunicera åtaganden och lösningar med beställare och användare samt instruera användare i hur utrustningen ska användas.

Ämnet svetsmetod MIG/MAG

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om MIG/MAG-svetsning av kälsvetsar, stumsvetsar och rörsvetsar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kvalitetsbedömning av resultat och om hur skötsel av utrustning skapar förutsättningar för en driftsäker produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter i fråga om sammanfogning av olika material med svetsmetoden MIG/MAG.

Ämnet svetsmetod MMA

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om MMA-svetsning av kälsvetsar, stumsvetsar och rörsvetsar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kvalitetsbedömning av resultat och om hur skötsel av utrustning skapar förutsättningar för en driftsäker produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter i fråga om sammanfogning av olika material med svetsmetoden MMA.

Ämnet svetsmetod TIG

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om TIG-svetsning av kälvsvars, stumsvetsar och rörsvetsar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kvalitetsbedömning av resultat och om hur skötsel av utrustning skapar förutsättningar för en driftsäker produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter i fråga om sammanfogning av olika material med svetsmetoden TIG.

Ämnet svetsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kälvsvars och stumsvets.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om kvalitetsbedömning av resultat och om hur skötsel av utrustning skapar förutsättningar för en driftsäker produktion.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter i fråga om sammanfogning av olika material.

Ämnet säkerhetssystem

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion och driftegenskaper beträffande inbrottslarm, brandlarm och passersystem samt om de lagar, förordningar, föreskrifter och rekommendationer som reglerar arbete med larm och säkerhetssystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra kunna planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, kontroll, felsökning och reparation av inbrottslarm, brandlarm och passersystem.

Ämnet sällskapsdjur

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om minst ett sällskapsdjur, om djuretik, om samspelet mellan människa och djur samt om biologiska, ekonomiska och tekniska samband inom djurhållning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om djurarternas anatomi och biologi samt beteende och behov.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de

fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, miljö- och hygienkraven) avseende skötsel av sällskapsdjur, vistelseutrymmen och där- till hörande teknisk utrustning i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar arbete med sällskapsdjur.

Ämnet sömnad – fördjupning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om och val av tekniker, metoder, material, maskiner och annan utrustning avseende hantverksmässigt arbete inom konfektionssömnad, mönsterkonstruktion och design av dam- och herrkläder samt kollektioner.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om klädbranschens villkor, utvecklingsmöjligheter och karriärvägar samt om kläde- dräktens historiska utveckling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom konfektionssömnad, mönsterkonstruktion och design samt inom såväl produktion som ombearbetning av kläder och kollektioner.

Ämnet tak- och tätskiktsmontering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tak- och tätskiktsmontering samt de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för tak- och tätskiktsmontering.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om arbetsprocesser inom husbyggnad, om egenskaper för olika tak- och tätskiktsmaterial, om den estetiska helheten vid tak- och tätskiktsarbeten samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom tak- och tätskiktsarbete och husbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet teknisk isolering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av isoleringsmaterial och material för ytbeklädnad samt om de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) beträffande isolering av tekniska installationer i byggsektorn och montering av material för ytbeklädnad.

Ämnet terrängtransporter

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körning och arbete med fordon i terräng, om minst ett fordons konstruktion, funktion och användningsområden, om biologiska, tekniska och ekonomiska samband vid körning och arbete i terräng.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom körning och arbete i terräng och på väg, samt inom service, underhåll och enklare reparationer av minst ett terrängfordon i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet TIG-svetsning rör

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om svetsmetoden TIG.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom sammanfogning av rör med svetsmetoden TIG.

Ämnet tillverkningsunderlag

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ritnings- eller mönsterläsning och om hur man tillverkar ritningar eller mönster utifrån skisser som används inom minst ett industritekniskt område.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter inom minst ett industriområde när det gäller skapande av tillverkningsunderlag och framtagning av beredningsunderlag utifrån ett tillverkningsunderlag.

Ämnet tillämpat underhåll

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om drift och underhåll av såväl enkla som avancerade utrustningar inom något industritekniskt område.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom underhåll inom något industritekniskt område.

Ämnet travkunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om arbete med travhästar, travhästars utbildning, träningsrelaterade skador och sjukdomar hos travhästar samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom trav.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven samt de fastställda säkerhets-, kvalitets- och

miljökraven) inom motion och träning av travhästar för tävling i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar dels arbete med travhästar, dels körning av travhästar på väg samt i skog och mark.

Ämnet truckteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika truckar inom kategorierna A- och B-truckar och deras tilläggsutrustning samt deras system, komponenter och användningsområden.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom service, felsökning och reparation av truckar inom kategorierna A- och B-truckar och deras tilläggsutrustningar.

Ämnet träarbete

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika byggnadskonstruktioner i trämaterial samt om fukt- och lufttätning, montering av snickerier, inredningar och listverk, om in- och utvändiga tak- och väggbeklädnader samt om invändig golvbeklädnad.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för träarbetare samt om arbetsprocesser inom bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom de träarbeten som förekommer vid nyproduktion, ombyggnation eller renovering av olika typer av byggnader, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet trädgårdsanläggning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur utomhusmiljöer kan utformas för olika brukare och funktioner, om sambanden mellan val av växter, klimatfaktorer, markförhållanden, dränering, jord, material och anläggningsteknik i trädgårdsanläggningsprocessen, om biologiska, tekniska och ekonomiska samt estetiska samband inom trädgårdsanläggning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom hela trädgårdsanläggningsprocessen, från planering till uppföljning och värdering av en färdig anläggning i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet trädgårdsodling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om odling, odlingsförutsättningar och produktionsprocesser inom trädgårdsodling, om

olika odlade växter, deras sjukdomar och skadegörare, om växtkvalitet och avsättningsmöjligheter för odlade växter samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom trädgårdsodling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom trädgårdsodling i enlighet med lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet träningslära

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om människokroppens anatomi och fysiologi, om näringsfysiologi, om olika träningsmetoder samt om hur kroppen påverkas av fysisk aktivitet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom olika typer av tränings- och motionsaktiviteter.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med personer i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet tätskikt – våtrum

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om tätskiktsarbeten i våtrum.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika tätskiktssystem i våtrum och underliggande konstruktioner, om de förarbeten som krävs vid monteringen av våtrumsskivor samt om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med tätskiktsarbeten i våtrum.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom tätskiktsarbeten i våtrum, på både väggar och golv vid såväl nyproduktion som vid renoveringar, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet underhåll – automation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, skötsel och underhåll av automatiserade anläggningar eller utrustning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade underhållsarbeten (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom automatiserade anläggningar eller utrustning.

Förmåga att dokumentera och utvärdera underhållsarbeten inom automation.

Ämnet underhåll – elteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, installation, skötsel och underhåll av elanläggningar och elektrisk utrustning.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation, skötsel och underhåll av elanläggningar eller elektrisk utrustning.

Förmåga att dokumentera och utvärdera underhållsarbeten inom elteknik.

Ämnet underhåll – hydraulik och pneumatik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, installation och underhåll av hydrauliska eller pneumatiska system.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom installation och underhåll av hydrauliska eller pneumatiska system.

Förmåga att dokumentera och utvärdera underhållsarbeten inom hydraulik eller pneumatik.

Ämnet underhåll – pumpteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, drift och underhåll av pumpar och pumpsystem.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift- och underhåll av pumpar och pumpsystem.

Förmåga att dokumentera och utvärdera underhållsarbeten inom pumpteknik.

Ämnet undertaksmontering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om undertaksmontering samt de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för undertaksmontering.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om arbetsprocesser inom husbyggnad, om egenskaper för olika undertaksmaterial, om den estetiska helheten vid undertaksmontering samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom undertaksmontering och husbyggnad, enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet vattenbruk

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om odlingsmetoder avseende hållbar yrkesodling av vattenlevande organismer, om biologiska, fysikaliska och kemiska faktorer som styr odlingsprocessen, om förekommande skador och sjukdomar samt behandlingsmetoder.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skörd, vidareförädling, hantering, sortering och transport av odlade produkter inom yrkesodling avseende minst en sort av vattenlevande organism, exempelvis fiskar, musslor, ostron eller kräftor, i enlighet med de lagar och andra bestämmelser som reglerar vattenbruk och småskalig livsmedelshantering.

Ämnet vattenkraftteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika vattenkraftstationers funktion och huvudkomponenter, om vattenvägar, om huvudprocessen och de delprocesser som krävs för att möjliggöra produktion, transformation och överföring av elektrisk energi, om de relevanta fysikaliska principerna samt om de åtgärder som vidtas och kan vidtas i miljöskyddande syfte.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom optimerat underhåll, optimerad drift, felsökning och reparation av vattenkraftverksstationer samt inom störningsanalyser, för att vidta relevanta åtgärder vid störning.

Ämnet vattenreningsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad, funktion, drift och underhåll av vatten- och avloppsreningsverk samt om konsekvenser av olika processförändringar i dessa anläggningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om mikrobiologiska processer som har betydelse för vattenrening och miljö samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar driften.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) i vattenreningsanläggningar, såsom beräkningar och driftoptimering.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med uppdragsgivare och användare.

Ämnet ventilation – installation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om uppbyggnad och funktion hos och installation av ventilationstekniska system samt om lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.

Förmåga att planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och

miljökraven) utifrån ritningar och tillhörande handlingar inom installation, drift, och underhåll av ventilationstekniska system.

Ämnet ventilationsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ventilationstekniska system, principer för luftströmning och utgångspunkterna för fungerande ventilation samt om lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.

Förmåga att planera och utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom drift, underhåll och service av ventilationstekniska system.

Ämnet ventilationstillverkning

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om ventilationstillverkning eller byggnadsplåtslageri och byggnadsplåtslageriprocessens stadier från planering till dess objektet är färdigt att brukas.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika komponenter inom byggnads- och ventilationsplåtslageri, om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta i samband med ventilationstillverkning eller byggnadsplåtslageri.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom ventilationstillverkning eller byggnadsplåtslageri enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet verktygsteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om verktygstillverkning och de verktyg som används inom minst ett industritekniskt område, om dess användningsområden, konstruktion och funktion samt om tillhörande metoder och tekniker.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom, tillverkning, användning, funktionskontroll, felsökning, effektivisering och vård av verktyg som används inom det aktuella industriområdet.

Ämnet VVS och fastighet

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om energitekniska system, deras funktion och konstruktion, om styr- och reglerteknik samt om hur systemen fungerar var för sig och i samverkan i fastigheter, byggnadsverk och anläggningar.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper i enlighet med branschens krav för minst ett yrke inom arbetsområdena värme-, ventilations-, sanitets-, kyl- och värmepumpssystem och fastighet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom driftkontroll av värme-, ventilations-, sanitets- eller kyl- och värmepumpssystem.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Ämnet VVS – installation

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om VVS-tekniska system, om deras konstruktion och funktion samt om de lagar och andra bestämmelser som gäller inom yrkesområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom montering, installation och service av värme- och sanitetstekniska installationer.

Ämnet VVS-isolering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om olika typer av isoleringsmaterial och material för ytbeklädnad samt om de lagar och andra bestämmelser som styr verksamheten.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) beträffande varma och kalla installationer liksom brand- och ljudisolering av tekniska installationer i byggsektorn samt beträffande tillverkning och montering av material för ytbeklädnad.

Ämnet VVS-teknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om VVS-tekniska system, om deras konstruktion och funktion samt om de lagar och andra bestämmelser som gäller inom yrkesområdet.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom montering, reparation, service och underhåll av värme- och sanitetstekniska installationer.

Ämnet våningsservice

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om metoder, redskap och utrustning som används vid städning och underhåll av rum samt övriga utrymmen inom besöksnäringens logiformer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets-, miljö- och hygienkraven) inom organisation, inom inköp av material, egenkontroll och tillgänglighet beträffande våningsservice (housekeeping).

Förmåga att ge service och kommunicera åtaganden och lösningar till individer och grupper i olika åldrar och med olika bakgrunder.

Ämnet vård och omsorg – specialisering

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om begrepp och arbetsmetoder avseende vård- och omsorgsarbete inom minst ett vård- och omsorgsområde, exempelvis inom gerontologi, social omsorg, funktionshinderområdet, omvårdnad, sjukvård eller psykiatri och om de lagar och andra bestämmelser som reglerar arbetet inom det aktuella området.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda yrkesetiska kraven och de fastställda säkerhets- och kvalitetskraven) inom genomförande och utvärdering av arbetsuppgifter inom minst ett vård- och omsorgsområde.

Förmåga att både muntligt och skriftligt kommunicera åtaganden och lösningar med olika målgrupper inom det aktuella vård- och omsorgsområdet.

Ämnet vägbyggnad

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om vägbyggnad inom anläggning eller ledningsbyggnad inom anläggning.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om de metoder, material, verktyg och maskiner som är relevanta för vägbyggnad inom anläggning samt om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbygget samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom anläggningsarbeten med vägbyggnad enligt gällande lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten.

Ämnet väghyvlar

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om körteknik, fordonsvård och anläggningsarbeten med väghyvel eller ett eller flera av fordonsslagen, bandschaktare, grävmaskin eller hjullastare.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om hur modern kommunikationsutrustning används vid jordförflyttande arbeten inom anläggning, om de metoder, material, verktyg och utrustningar som är relevanta för anläggningsarbeten, om jord- och bergmaterials egenskaper (hållfasthet, packningsförmåga och dräneringsegenskaper), den estetiska helheten i markbygget samt om vad hållbar utveckling innebär i bygg- och anläggningsbranschen.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) med jordför-

Ämnet växthusteknik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om växthuskonstruktioner och teknisk utrustning för styrning av klimat och tillväxtfaktorer, om odlingsförutsättningar och produktionsprocesser i växthus, samt biologiska, tekniska och ekonomiska samband rörande drift av växthus.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) som rör skötsel av växthusbyggnader samt förekommande styr- och reglerteknik i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet växtkunskap

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om växter som används i park- och trädgårdsmiljöer, om växters uppbyggnad, egenskaper, utvecklingsfaser och behov, om kvalitetskrav och växters funktion i olika sammanhang, samt biologiska och ekologiska samband mellan växter, mark, klimat och andra organismer.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom val av växter för olika miljöer samt inom plantering, skötsel och hantering av växter i enlighet med lagar och andra bestämmelser inom området.

Ämnet växtodling

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om odling inom lantbruk, om olika lantbruksgrödor och deras sjukdomar, om växtskadegörare, om odlingsförutsättningar, om produktionsprocesser, om växtkvalitet, om avsättningsmöjligheter för odlade växter samt om biologiska, tekniska och ekonomiska samband inom växtodling.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera, och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom växtodling i enlighet med lagar och andra bestämmelser.

Ämnet yrkestrafik

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om yrkestrafik samt om olika fordon och utrustningar som används för yrkesmässiga vägtransporter inom områdena persontransporter eller godstransporter samt om lagar och andra bestämmelser som reglerar yrket.

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om att framföra tung buss eller tung lastbil i trafik samt kunskaper om regler för förare och fordon i trafiken.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom körning av fordon i samband med yrkesmässiga transporter enligt de lagar och andra bestämmelser som reglerar verksamheten inom områdena persontransporter eller gods-transporter.

Ämnet yttre miljö

Specialiserade (erfarenhetsbaserade och teoretiska) kunskaper om utomhusmiljöns betydelse för människors hälsa och livskvalitet samt om hur utomhusmiljöer kan utformas för olika brukare.

Förmåga att såväl självständigt som tillsammans med andra planera och identifiera resurser för att utföra specialiserade arbetsuppgifter (utifrån de fastställda bransch-, säkerhets-, kvalitets- och miljökraven) inom skötsel och anläggning av hårda ytor, gröna ytor och annan fast markutrustning inom fastighetsområdet.

REMISS

Vilka yrkesämnen i anpassade gymnasieskolan som motsvarar yrkesämnen i gymnasieskolan

Anpassade gymnasieskolan	Gymnasieskolan
Administration	Administration
Bageri och konditori	Bageri eller Konditori
Barnet i förskolan	Pedagogiskt arbete eller Förskolans och fritidshemmets arbete
Biologi – naturbruk	Bevarandebiologi eller Ekologi i naturbruksmiljöer
Byggkunskap	Bygg och anläggning
Digital kompetens	Information och kommunikation
Entreprenörskap	Entreprenörskap
Fastighetskötsel	Fastighetsförvaltning eller Fastighetsteknik eller Bygg och anläggning
Fastighetsunderhåll inom naturbruk	Byggnadsunderhåll inom naturbruk
Fordonsvård och godshantering	Fordon och transport
Fordonsvård och underhållsteknik	Personbilar – service och underhållsteknik eller Lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik
Fordonsvård och underhållsteknik – bussar	Bussteknik
Fordonsvård och underhållsteknik – cyklar och mopeder	ATV- och motorcykelteknik eller Cykelteknik

² Senaste lydelse SKOLFS 2025:142.

Anpassade gymnasieskolan	Gymnasieskolan
Fordonsvård och underhållsteknik – grönyte- och småmaskiner	Grönyte- och småmaskinteknik
Fordonsvård och underhållsteknik – lastbilar och anläggningsmaskiner	Lastbilar och mobila maskiner – service och underhållsteknik
Fordonsvård och underhållsteknik – personbilar	Personbilar – service och underhållsteknik
Formgivning och design	Formgivning
Fritid och friskvård	Fritid och friskvård
Fritidsanläggningars drift	Fritidsanläggningars skötsel och drift
Frukost och buffé	Måltid och bransch eller Frukost och bufféserving
Försäljning och kundservice	Försäljning och kundservice
Godshantering, lager och terminal	Godshantering – truck eller Godshantering – hjullastare eller Lager och terminal
Handel	Handel
Hantverk och produktion	Industri tekniska processer
Hotell	Våningsservice eller Möten och event
Hundkunskap	Hundkunskap
Hälsa	Hälso- och sjukvård
Hästkunskap	Hästkunskap
Information och kommunikation	Information och kommunikation
Kattkunskap	Kattkunskap
Körning med häst	Körning med häst
Lager och gods – byggvaror	Godshantering – truck eller Godshantering – hjullastare eller Lager och terminal

Anpassade gymnasieskolan

Lager och gods – dagligvaror

Lager och gods – fordonsdelar

Lager och gods – handelsträdgård

Lager och gods – jordbruk och skogsbruk

Lantbruksdjur

Logistik

Lokalvård

Mat och butik

Matlagning

Matupplevelser

Motorsåg

Måltid och bransch

Måleri

Människan

Människokroppen

Naturbruk

Gymnasieskolan

Godshantering – truck

eller

Godshantering – hjullastare

eller

Lager och terminal

Godshantering – truck

eller

Godshantering – hjullastare

eller

Lager och terminal

Godshantering – truck

eller

Godshantering – hjullastare

eller

Lager och terminal

Godshantering – truck

eller

Godshantering – hjullastare

eller

Lager och terminal

Lantbruksdjur

Logistik

Våningsservice

eller

Städservice

Färsvaror och delikatesser

Matlagning

Mat och dryck i kombination

Motor- och röjmotorsåg

Måltid och bransch

Måleri

Social omsorg

Anatomi och fysiologi

Naturbruk

Anpassade gymnasieskolan	Gymnasieskolan
Naturbruksteknik	Maskiner och teknisk utrustning inom naturbruk eller Serviceteknik – naturbruk
Praktisk marknadsföring	Praktisk marknadsföring
Produktion i trä	Industriell produktion eller Industritekniska processer
Produktion i metall	Industriell produktion eller Industritekniska processer
Ridning	Ridning
Röjmotorsåg	Motor- och röjmotorsåg
Sammanfogningsteknik	Sammanfogning
Servering	Servering
Service och bemötande	Service och bemötande
Skogsbruk	Skogsproduktion eller Skogsvård
Skärande bearbetning	Sammanfogning eller Svetsteknik
Skötsel av utemiljöer	Skötsel av utemiljöer
Sällskapsdjur	Sällskapsdjur
Trädgårdsanläggning	Trädgårdsanläggning
Trädgårdsodling	Trädgårdsodling
Vård och omsorg	Omvårdnad eller Social omsorg
Växtkunskap	Växtkunskap
Växtodling	Växtodling

Anpassade gymnasieskolan

Återvinning och återanvändning

GymnasieskolanFormgivning
eller
Handel
eller
Bygg och anläggning
eller
Fastighetsteknik**SKOLFS**
ÅÅÅÅ:NN

REMISS